

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži **znamka** za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Razpust primorskih društev.

Tržaški prefekt je razpustil vsa naša tržaška sportna društva, zaplenil vse njihovo premoženje in razpustil tudi celo vrsto drugih društev. Računati pa je s tem, da bodo razpuščena sploh vsa slovenska društva v Italiji in nevarnost je, da bo tudi uničen slovenski tisk v Primorju. Tržaške »Novice« so že bile drugič posvarjene in prepoved njih nadaljnjega izhajanja je le vprašanje časa. Jasno in brez vsake obziranosti pokazuje tako italijanska vlada, da pozna v Primorju en sam cilj, kako treba onemogočiti vsako nacionalno in kulturno življenje našega naroda v Primorju. Italijanizacija je prvi zakon v Primorju in tu ne pozna fašistovska Italija nobene kompromisa.

Silno napačno pa bi bilo, če bi mi odgovarjali na to sistematično raznarodovalno delo italijanske vlade z ogorčenimi protesti in kričavimi demonstracijami. Je sicer naravno, da nas brezkulturne odredbe italijanske vlade proti našim bratom nad vse revoltirajo, toda naša notranja revolta se mora končati s pozitivnim delom, ne pa na pesku praznega ter le za nas učinkovitega protestiranja. Kakor izgubi bitko, kdor se v boju samo zgraža nad metodami nasprotnika, mesto da odgovori z učinkovitim dejanjem, tako bomo mi izgubili v velikem obrambnem boju za nacionalno življenje našega Primorja, če bomo le protestirali.

Treba je dati aktiven in organiziran odpor in zato je treba, da bo naša narodna obramba že enkrat sistematična, centralizirana in da bo imela jasen načrt. Vsega tega danes ni v naši narodni obrambi in zato je ta brez pravega učinka.

Nočemo razumeti, kaj je važnejše in kaj je manj važno. Nočemo pa tudi razumeti, da niso naše sile tako velike, da bi mogli držati fronto na vse strani. Zaradi večjega je treba manjše žrtvovati in tu ne pomaga nobena sentimentalnost. Toda mi smo še vedno podobni otroku, ki ne zna brzdati svojih želj in zato zgubljam v vseh koncih. Zelje so slab svetovalec v politiki, v narodni obrambi še slabši. Čisto brez pomena je razmišljati o tem, kaj vse je enkrat bilo naše, temveč treba je misliti le na to, kaj more še ostati naše.

Toda hladen prevdarek ni naša sila in zato smo izgubili plebiscit in izgubili Wilsonovo črto. In danes smo na tem, da bomo še enkrat izgubili na dveh koncih. Jasno to dokazuje naša pasivnost glede na predlog o kulturni avtonomiji koroških Slovencev. Samo odklanjanje ne pomaga, naravnost smešno pa je pričakovati, da bodo Nemci vzgajali med Korošci nacionalen duh. Če ni manjšina nacionalno zavedna, potem v lastni državi more postati zavedna, dočim je v tuji izgubljena. Naj to še tako boli, toda resnica je taka in ni proti njej nobene pomoči.

Mnogo premalo resno pojmuje vprašanje narodnih manjšin in zato se niti ne lotimo poskusa, da bi doma rešili to vprašanje. Jasno pa je, da mora z uspehom stopiti pred svet s svojimi zahtevami le tisti, kdor je rešil doma manjšinsko vprašanje.

Naša nacionalna situacija je tako jasna, da bi jo moral slepec pravilno oceniti. Proti italijanski balkanski ekspanziji je edini lek zblizanje z Bolgarsko. Pot k temu zblizanju pa je samouprava vseh naših pokrajin, tudi Macedonije. Na drugi strani pa je edino sredstvo zblizanje z nemškimi narodom. To zblizanje mora postati osnovni kamen naše zma-

Govor Vukičevića v Vojniču.

Vojnič, 22. avg. Velja Vukičević je v soboto zvečer ob 7. odpotoval iz Beograda in prispel preko Karlovca v Vojnič, kjer je na svoji turneji, ki jo misli napraviti po Liki, imel svoj prvi veliki shod. Na to pot Velje Vukičevića se je čakalo s precejšnjo skepsjo, ker se je mislilo, da bo Vukičević doživel popoln fiasko. Toda že prvo zborovanje v Vojniču je pokazalo, da je ta pohod predsednika vlade izvrstno pripravljen in dobro organiziran. Na shodu v Vojniču je prisostvovalo okrog 2000 ljudi, ki so se vedli jako mirno in disciplinirano. Vukičević je bil prav dobro razpoložen in iznenaden. Imel je tam govor, v katerem je raztolmačil, zakaj je bila razpuščena narodna skupščina. Dejal je:

Napravili smo ono, kar je za državo in narod najnujnejše, najpotrebnejše in najkoristnejše. Skupščina je bila razpuščena, ker je zapravljala svoj čas s frazami in besedami. Treba je bilo, da pridejo novi ljudje v novo skupščino, ki naj z delom in z deli pokaže, da je narodna skupščina velika in za narod koristna ustanova. Mi smo pred razpustom razložili kralju, kakšne naloge mora nova skupščina izvršiti. V prvi vrsti se je poudarila potreba izenačenja zakonov. — Mnogi nasprotniki vlade in radikalne stranke govore in pišejo, da smo namestili spremeniti ustavo in uvesti zgornji dvom itd. Odgovoril sem, da to ni res. Treba je najprej ustavo uvesti v življenje in izenačiti zakone. Šele potem naj se, ako se pokaže potreba, spremeni tisto, kar ne bi bilo pripravno. Vse to pa je vprašanje bodočnosti, tako da se zdaj o tem ne more niti govoriti. Pripomnil sem to zato, ker so nasprotniki radikalne stranke to ob raznih prilikah na shodih in časopisih izrabljali.

Čeprav je že precej let, odkar smo se ujediniili, je še vseeno v raznih pokrajinah različno zakonodajstvo. Izenačenje zakonodajstva in enakomerna obremenitev s pomočjo davčnega zakona bo ena prvih dolžnosti vlade v novi skupščini. Drugo vprašanje bo ozdravljenje naše gospodarske krize.

Mi smo, kakor veste, odredili te volitve in se nadejamo, da bo po volitvah vlada imela večino. Kadar rečem vlada, je treba pod tem razumeti današnjo radikalno-demokratsko koalicijo. Da bi imeli še večje jamstvo za plodonosno delo v državi in v skupščini, sem sklenil z dr. Korošcem pakt prijateljstva. Čeprav je večina za današnjo koalicijo brezdvomna, je vendar dobro, da bo ta večina še večja, da bo moč še jačja in da čim več ljudi angažiramo za koristno delo za državo. Moram pa reči, da želim — kar se mi dozdaj še ni posrečilo — da tudi Hrvate spravim v vlado, da bodo tudi oni delali za ta program. Če Hrvati uvidijo, da je vse težišče in vse vprašanje samo Stefan Radić, potem se bomo brž našli pri delovnem programu, da bomo skupno delali. Če bratje Hrvatje pridejo do te uvidevnosti, potem se bomo lahko sporazumeli na skupen realen program.

Mnogi naši politični nasprotniki, med njimi zlasti Svetozar Pribičević, ne opuste nobene prilike, da ne bi napadli radikalov in vlade, ki jo predstavljam jaz, in zlasti moje osebe. Pribičević je sam razglasil, da je moj največji nasprotnik. Kadar govori njegova mrznja proti nam,

nje politike. Ni pa treba o vsem tem mnogo govoriti, pač pa tem več delati.

In samo delo v tej smeri je pravi odgovor na italijanska nasilja, ker samo v tem delu je učinkovita odpomoč.

potem nima razuma. Karkoli dobrega naj bi jaz napravil, gotovo je, da Pribičević ne bo hotel priznati, da je dobro. Pribičević povsod in vsem pripoveduje, da sedanja vlada ne bo ostala dalje, ko do 11. septembra. Lahko vam rečem, da ta vlada ne bo samo do 11. septembra. Če bi bilo tako, potem jaz ne bi prišel pred vas in vlade sploh ne bi bil sestavljen. Sedanja vlada mora ostati tudi po volitvah, da bo uredila vse tisto, kar je obljubila narodu in kralju.

Neka stvar je, nad katero se politični nasprotniki jako pritožujejo, to je, da jim ne gre dobro. Toda nisem jaz zato sestavljen vlade, niti zato razpustil skupščine, da bi gledal, kako bo komu šlo pri volitvah in na shodih. Vsak ima dolžnost, da pridobi vsakega državljanca, in da si prizadeva pridobiti ljubezen svojih državljanov. Moja dolžnost pa ni, da bi koga prisilil, naj drugega uvaža, ako ga neče. So tudi ljudje z dobrimi nameni; med take spada po mojih mislih tudi Ljuba Davidović. On sprejema vsakršne pritožbe. Teh pritožb pa on nič ne ocenjuje, temveč jih brž proglašja za resnico. Zagotavljam vas, da mora biti mnogo teh pritožb neresničnih. Davidović se je lotil te stvari, da zbira pritožbe in da jih hoče prav skrbno zbrati. Obžalujem, da je prišlo do tega, da tudi Davidović govori o nasilju. Moram mu to javno sporočiti, da zbiranje neproverjenih pritožb ne pomeni mnogo, kajti svet ve, da nasilja ni.

So pa ljudje, ki bi radi to svobodo zlorabili na ta način, da bi ustvarili anarhijo. Tega pa ne dovolimo. So tudi ljudje, ki bi radi s krikom prišli do oblasti. Ti delajo nasilje od spodaj. Kakršno svobodo uživajo radikalni, tako uživajo tudi vsi drugi.

Iz Vojniča je Vukičević nadaljeval svoje potovanje preko Veljsina, Shinja in Rakovic na Plitvička jezera. V Veljuni ga je sprejelo nad sto kmetov z zastavami in streljanjem možnarjev. Ljudstvo ga je prosilo, da poskrbi zanj in nanj ne pozabi. Vukičević je odgovoril, da je dobra stvar, če ljudje, ki upravljajo državno, pridejo med narod in vidijo, kako živi. Ko je bil on poštni minister, je uvedel avtomobilni promet v teh krajih. On vidi, da je tu velika suša. Ljudstvo naj se pa zaradi tega ne da zavesti od ljudi, ki hočejo to zlorabiti v politične namene. Je še več krajev v državi, kjer je suša, so pa zopet kraji, kjer je ni bilo. V državi je še velika zaloga hrane. Mi nočemo, da bi narod zraven kruha umiral. Prizadevali si bomo tudi, da se normalizira cena kruha in moke. Tudi se bodo kolikor mogoče napravili vodnjaki. Ko se sestane narodna skupščina, bomo skušali najeti veliko gospodarsko investicijsko posojilo.

RADIĆEV SHOD V PETRIČEVU.

Banja Luka, 22. avg. Včeraj je prišel v Banja Luku Stjepan Radić. Iz Banja Luke je spremljalo Radića okoli 300 kmetov v Petričevu, kjer je imel veliko zborovanje. Mnogoštevilni nasprotniki so ga napadali že med potjo in vpili »Doli Radić, »Doli izdajico!« — V svojem govoru v Petričevu je Stjepan Radić hvalil Davidovića in Joco Jovanovića in odobril njihova mišljenja z ozirom na današnjo zunanjo politiko. Povdarjal je, da je potrebna sloga med Srbi in Hrvati, da se ustvari bodoča kmetijska hrvatsko-srbska vlada. Ljuto pa jo napadel bosanske frankovce, ki samo cepijo hrvatsko gibanje.

Govor Stjepana Radića je bil precej miren in še dosti stvaren. Prisostvovalo je okoli 1500 kmetov.

Marinkovićev govor v Pančevu.

Beograd, 22. avg. Včeraj je imel Voja Marinković v Pančevu shod. V svojem govoru je naglasil, da je pomen teh volitev v tem, da morajo dati novo orientacijo državi. V sami ustavi so postavljene osnove naše državne ureditve. Ta ureditev pa ni bila še izvedena do kraja. Do razpisa novih volitev je moralo priti, ker je treba pri nas uvesti novo politiko, ki je stara skupščina ni mogla voditi, ker ni imela avtoritete. Zato je bilo treba stopiti pred narod, da se vidi, ali bo narod odobril to politiko ali ne. Ni nelaskavo, če se reče, da bo treba še dosti časa, predno pridemo do potrebne stopnje politične vzgoje, do katere moramo priti. Mojih besedi pa ne smete razumeti tako, kakor da bi smatral, da mora policija vzgajati narod.

Kar se tiče agrarne reforme, bi se to vprašanje ne smelo reševati 99 let, temveč ga je treba rešiti naenkrat. To vprašanje je hkrati vprašanje pravnega reda, ker se je v nekaterih krajih že začel izgubljati pojem tega reda. Mi hočemo ustvariti tako stanje, da bodo pod vsako vlado volitve popolnoma svobodne. Zavedati se moramo, da smo na tem kraju Evrope precej zaostali. Mi smo bogata država, toda siromašen narod. Počakati moramo, da tudi narod obogati. Potem bomo imeli tudi take institucije, kakor jih imajo druge države.

Za Marinkovićem je govorilo še nekaj govornikov, na koncu pa je znova na kratko spregovoril Marinković. Rekel je, da v demokratski stranki ni bilo nikoli drugih razlik v mišljenju razen taktičnih.

Na koncu je dr. Slavko Šećerov povdaril, da se je zato, da država ne bi zašla v politične avanture, na najvišjem mestu želelo, naj pride do sodelovanja med radikali in demokrati, in sicer preko Marinkovića, ki naj prevzame v svoje roke vodstvo zunanje politike.

SPORAZUM MED DAVIDOVIĆEM IN MARINKOVIĆEM.

Beograd, 22. avg. Včeraj je v Beogradu bilo v političnem življenju popolno zatišje, ker so se vsi politiki nahajali na agitacijskih potovanjih med narodom. Ta nedelja je bila v provinci najbolj živahna. Z največjo nestrpnostjo so se pričakovale izjave načelnikov strank. V političnih krogih so govorili, da so se odnosi v demokratski stranki znatno konsolidirali. Trde, da je med Davidovićem in Vojo Marinkovićem prišlo do nekakega sporazuma za skupen nastop proti Velji Vukičeviću tudi po volitvah (?). V političnih krogih smatrajo kot jako značilno izjavo Ljube Davidovića, da demokratski ministri delajo v vladi v popolnem soglasju z njim in da uživajo njegovo zaupanje. Prav tako važne so izjave Marinkovića, ki se popolnoma skladajo s tem stališčem Davidovića.

NASTAS PETROVIĆ SE PRITOŽUJE NAD NASILJEM VLADE.

Skoplje, 22. avgusta. Včeraj je imel svoje zborovanje tudi Nastas Petrović. V svojem govoru je trdil, da vlada med narodom veliko nezadovoljstvo radi nasilja in volilnega terorja, ki ga vrši vlada. Povsod kamor je prišel, je videl na lastne oči nasilje, ki ga vrše vladni organi. Za njim je govoril tudi Momčilo Ivanić, ki je napadal posebno predsednika vlade Veljo Vukičevića.

SPORTNE VESTI.

Praga, 22. avgusta. Praška Slavija je porazila SK Ute s 4:0.

Beograd, 22. avg. S. K. Ferenz Varoš je porazil Jugoslavijo v krasni igri s 5:3.

Velik in borben govor dr. Korošca v Ptuj.

Včeraj je govoril na shodu SLS v Ptuj načelnik SLS dr. Korošec velepolitičen govor, ki ga je poslušalo nad 1000 v veliki dvorani »Društvenega doma« zbranih ljudi. Zborovanje se je začelo točno ob 10. uri dopoldne. Po kratkem pozdravu je dal predsednik shoda g. Fran Zupančič besedo dr. Korošcu, čegar govor so poslušalci sprejeli z burnim odobravanjem.

Dr. Korošec je govoril najprej o naši

VNANJI POLITIKI

in je rekel: »Govoril bom o naši zunanji in notranji politiki. SLS je imela od vsega začetka svojo točno odredeno vnanjopolitično smer: prijateljstvo z vsemi sosedi. Ta linija ni naenkrat prodrila, toda danes že lahko rečemo, da je zmogla. Danes je naša vnanja politika taka, kakor si jo želi slovenski narod.

Žlbig pa imamo sosede, ki nočejo miru. Italiji smo dali vse, žrtvovali smo žrtve za žrtvijo, želi pa smo za to samo neprijateljstvo. To leto je obstojala že resna nevarnost, da pride do vojne. V trenutku največje nevarnosti pa je odšel zastopnik SLS (dr. Korošec, op. ur.) v Pešto, kjer se je začela nova politična smer. Isti zastopnik je odšel tudi v Sofijo, kjer je delal na to, da se pozabi, kar je bilo, in da se začne nova doba medsebojnih korektnih odnosov.

Sestanek našega kralja z bolgarskim kraljem Borisom je dokaz, da je ta politika dobra in naša domovina je na ta način osigurana. Začela se je izpreminjati vsa naša vnanja politika. Naš minister vnanjih zadev, ki je gotovo ena najbolj bistrih glav, gleda, da naveže prijateljske stike z Nemčijo, ki danes ni več neka militaristična država, ampak velika gospodarska sila. Nemčija ima glede Italije iste interese kakor mi, ker tudi Nemci ne morejo mirno gledati, kako se njihovi rojaki raznarodujejo v Italiji. Najbolj pa dela g. Marinković na tem, da okrepí prijateljstvo s Francijo, ki je danes najmočnejša država v Evropi, in jaz upam, da bomo kmalu zvedeli, da je dosegel g. Marinković popoln uspeh. Na ta način bomo mi pred napadom od Italije dovolj zavarovani. Ta politika je mnogo pripomogla do tega, da politika Italije ni več tako izzivalna, in jaz mislim, da ne izdajam nobene državne tajnosti, če pravim, da se giblje najnovejša politika Italije v pravcu, da se nam približa. Mi nečemo odbiti niti te roke, ker je nam mnogo lažje, da se mirno razvijamo, ker moramo rešiti zelo važna notranja politična vprašanja. SLS more z vso pravico trditi, da je ona to politično smer vedno zastopala in jo bo zastopala še dalje. Čeprav je SLS majhna, pa vendar reprezentira vseh slovenski narod, ki živi na važni meji treh držav. Zato je naše mnenje zelo važno in danes lahko rečem, da se tudi upošteva, a v prihodnosti se bo pa še bolj.

BOJ PROTI KORUPCIJI

Nato je dr. Korošec prešel na notranjo politiko in rekel:

»Mi smo prišli v volilno dobo popolnoma nepričakovano. A zakaj je prišlo do volitev? Kdor je zasledoval naše notranje politične razmere, je opazil, da smo imeli v političnem življenju ljudi, o katerih se je govorilo, da se dajo kupiti. Celo vrsto takih ljudi je javno mnenje obtožilo korupcije in ljudje so na te obtožbe tudi verjeli. Ako imate pred seboj človeka, vsega gnilega na rokah in nogah in po celem telesu, se nihče ne bo ž njim pečal, ampak vsak bo zahteval, da se tak človek ali iz človeške družbe izloči ali pa da se gnile rane izrežejo. Nespametno bi bilo, ako bi sedaj, ko se vrši čiščenje, parlament zavrgli, kajti to bi pomenilo diktaturo, na katero nihče ne misli in ni ga človeka v državi, ki bi bil za diktaturo. Potrebno je torej, da se rane izrežejo in zato gremo mi v volilno borbo proti korupciji že z ozirom na naš vnanji položaj, da dokazemo Evropi, da se razmere pri nas čistijo. Izrežati je treba vso gnobilno in jaz mislim, da se nam bo to tudi posrečilo.

NOVE VOLITVE?

Prav malo je verjetno, da bi prišlo v parlament še kakih 5 do 7 korupcionistov. A tudi če jih toliko še pride nazaj, nam ne bodo škodovali. Sramotno bo le za tiste okraje, ki bodo korupcioniste volili. Toda tudi če bi bil ves narod tako zaslepljen, da bi poslal vse korupcioniste nazaj v parlament, mislim, da bi potem g. Vukičević znova stopil pred kralja s prošnjo, da še enkrat razpiše volitve, da bi vendar enkrat prišli v parlament ljudje čistih rok, ki bodo delali zakone. Zato je res škoda za denar, ki ga trošijo korupcionisti za volilno agitacijo.

KDOR KRADE, JE TAT!

A ne samo posamezni politiki, ampak tudi cele stranke morajo imeti čiste roke. Danes slišimo pogosto, da ta ali oni politik ne jemlje denarja za sebe osebno, ampak da daje vse, kar dobi, za stranko — osebno pa je čist. Naše mnenje je pa drugačno. Naše mnenje je, da je tat vsak, kdor krade, pa če krade za sebe ali za druge. Kdor krade za stranko, tudi osebno ni čist, kajti namen ne posvečuje sredstva!

TEŽKE OBTOŽBE

Le pogledite s kakimi vsotami razpolagajo nekatere stranke. Radič kar siplje denar za agitacijo, poleg tega pa izdaja za čas volilne borbe še dnevnik, ki ga redno plačuje. Korupcionisti med radikali, ki jih je današnja vlada obsodila na smrt, razpolagajo za največ sredstev. SDS vzdržuje veliko število dnevnikov in tednikov, ki so večinoma pasivni, in SDS prireja druge strankarske politične manifestacije in plačuje za kandidate, ki jih kupuje od drugih strank, po 100.000 Din.

Samostojni demokrati sami pravijo, da jim daje znana trdnja Teslić v Sisku mesečno po 50.000 Din. Ta vsotapa zadostuje komaj

za vzdrževanje njihove pisarne. Interesantno bi bilo vedeti, zakaj plačuje Teslić toliko denarja SDS? Navadno roka roko umiva. Tudi zemljoradniška stranka, zlasti njeno levo komunistično krilo, troši več denarja kakor pa stranke, ki baje od nikjer ne dobivajo denarja. Zato je popolnoma opravičena naša zveza, da ni dovolj, če se preganjajo samo koruptne osebe, ampak tudi koruptne stranke. Takrat se bo našlo mnogo gnoja.

NACIONALIZACIJE

Tudi pri nas v Sloveniji bo treba razčistiti neke še nepojasnjene zadeve. Nekatere industrije so dajale SDS ogromne vsote, a prišel bo čas, ko bomo mi dobili odgovor tudi na vprašanje, zakaj so dajali denar! Mi hočemo poštenje v vsem javnem življenju, in upamo, da nobena industrija ne bo tako kratkovidna, da bi hotela z denarjem podpirati SDS.

Nepojasnjene so tudi še neke nacionalizacije. Ni dovoljeno niti z državnega niti z narodnega stališča, da dobivajo nekateri ljudje denar zato, da deluje tudi kapital lahko med nami še nadalje pod lažnjivo nacionalno firmo. Mi bomo zlasti pazili na to, da niti Slovenci niti Nemci ne bodo več krili s svojimi imeni laškega kapitala med nami. Mi vsi vemo, kako zelo potrebuje Italija svoj kapital doma, in da to, kar prinašajo k nam, prinašajo samo iz političnih razlogov. Narodnih izdajalcev ne bomo trpeli med nami, tudi ne v službi kapitala. To je treba danes javno povedati, da se kasneje ne bo nihče mogel izgovarjati, da ni vedel, za kaj gre. Italijani nočejo biti naši prijatelji in zato ne smemo podpirati nam nenaklonjeni kapital v naši deželi.

Nacionalizacije niso upravičene niti takrat, če so se izvršile v korist kake stranke. Če zahtevajo javni interesi, da se kaj nacionalizira, potem mora nacionalizacija koristiti javnosti, ne pa strankam. Po volitvah se bo zgodilo mnogo, kar bo Slovincem in poštenju na čast, a nekim političnim strankam dolga neprijetnost! Mi bomo zelo strogi in neizprosn!

NAGAJIVOST FINANČNEGA ODBORA

Finančni odbor je sklican za četrtak. V odboru ima večino opozicija, ki jo vodi Svetozar Pribečević. Ker ima v odboru večino opozicija, vlada ne more delati z njim. Zato pa delo odbora nima drugega namena, kakor da vladi nagaja. Čeprav govori opozicija o tako resnih stvareh kakor je gospodarska kriza, so vendar vsi govori opozicije le demagogija, ker opozicija nima namena vladi pomagati, ampak jo hoče le spraviti v zadrego. Dne 11. septembra pa bo vlada dobila nov parlament in novo večino, s katero bo lahko resno začela reševati gospodarsko krizo. Kar se danes godi v finančnem odboru, je samo srd opozicije in nekaterih poslancev, katerih mandati so izgubljeni za vedno.

PRIBEČEVIĆ IN KROGLICE

Na zadnji seji finančnega odbora je najbolj kričal voditelj SDS Svetozar Pribečević, in sicer ne toliko zaradi gospodarske krize, za katero se njegova družba zelo malo briga, ampak zaradi volilnega nasilja. Pri nas v Sloveniji ni nasilja, ne od strani vlade, pa tudi ne od strani strank. Toda Pribečević ima svoje posebne vzroke, da vpije o volilnem nasilju. Njegova stranka — in to drži in je dokazano — je na zadnjih volitvah v Zagorju, v Liki in v Sremu kradla krogljice drugim strankam, kar pa sedaj ne sme, ker sedanja vlada tega ne dovoljuje. To je tisto »nasilje«, zaradi katerega vpije Pribečević. Poleg tega pa je ta človek še tako predrzen, da grozi z revolucijo, kakor da bi narod komaj čakal, da jo bo Pribečević začel, da bi mogla potem zopet njegova stranka neovirano krasti krogljice drugim strankam. To je zopet dokaz, da je od resnosti do smešnosti samo en korak.

»ČETRTE STRANKA« IN DEMOKRATSKI BLOK

Mnogo se danes govori o četrti stranki, ki naj bi se sestavila po volitvah iz že obstoječih vladnih strank. Govori se o tej stranki res mnogo, vendar se pa strašno malo o njej. G. Marinković je pred kratkim rekel javno, da o tem nič ne ve; tudi g. Vukičević nič ne ve, tudi jaz nič ne vem o njej. Tudi gg. Davidović in Spaho nič ne vesta — torej ljudje, ki bi vendar morali nekaj vedeti, ne vedo nič!

Mogoče pa je, da je ta »četrtica« stranka oni veliki demokratski blok, ki ga snuje Pribečević iz današnjih opozicijskih strank in stranci. Toda jaz mislim, da iz te moke ne bo kruha. Pribečević zna podirati, ne zna pa graditi. Česar se on loti, vse se mu izjalovi. Zato ni dvoma, da je njegov demokratski blok mrtvorojeno dete.

VSE ZASTONJ — PRIBEČEVIĆ NE PRIDE V VLADO!

Nato je rekel dr. Korošec: »Zaradi svojega značaja govorjenja in delovanja je Pribečević ravno tako izključen iz vsake bodoče vlade kakor Radič. Nobena stranka — in to stoji tako trdno kakor granit na našem Pohorju — ne bo več vezala svoje usode na Pribečevićevo stranko, ki je v našem političnem življenju nujno obsodjena na skorajšnjo smrt. Niti Radič ne, čeprav se tudi on nahaja v veliki stiski.

Kakor je pri Radiću fantazija mnogo večja kakor pamet, tako prevladujeta pri Pribečeviću strast in sovraštvo, a oboje je nesreča. Kdor se hoče obesiti na Pribečevića in njegovo stranko, se obesa na peno.

O novi takozvani »četrtici« stranki se torej ne da nič konkretnega reči. Treba je počakati na novi parlament, da se razmere v njem uredijo in ustale in da vržejo svojo senco tudi na strankarsko opredelbo med ljudstvom.

DR. KOROŠEC O RADIČU IN NJEGOVIH KANDIDATIH.

Pri nas na Štajerskem kandidira tudi Stipica Radič in ena skrinjica je njegova. Stipica Radič ni resen človek, ampak je spreten politični komedijant. Če hočejo imeti Hrvatje za svoje politične zastopnike komedijante, je to njihova stvar, a mi Slovenci jim ne smemo slediti. Ker je Radič zaradi svojega značaja od vseh strank izključen od vsakega sodelovanja v bodoči vladi, bi bilo politično brez smisla metati krogljice v njegovo skrinjico.

Na Radićevo ime in na njegovo skrinjico pa so se obesili na Štajerskem vsi mogoči in nemogoči kandidati. Vaš okraj je tako srečen, da je obrnil nanj svoj milostni pogled g. Albin Prepeluh. Ta gospod se je v poslednjem trenutku velikodušno odločil, da zastopa, če bo potrebno, vaš okraj. Albin Prepeluh! Nikdar vas prej ni videl, nikdar ni šel o vas, nikdar se ni za vas brigal in on ne pozna niti vas niti vaših razmer, a vi bi vendar morali smatrati za svojo čast in sredo, da temu neznanemu gospodu pomorete do mandata, ki bi ga moral on izvrševati pod vodstvom Stjepana Radića v prvi vrsti za koristi hrvaškega naroda. To so kandidati, ki samo špekulirajo na mandate, a volilci so jim dobri le kot glasovalna masa. Oni seveda tega ne priznavajo, ampak se bahajo, da kandidirajo nesebično, iz same požrtvovalnosti do slovenskega naroda.

Vaš Radičev kandidat Prepeluh je zelo zanimiv tudi zato, ker rad izpreminja svoje politične obleke. Prej je nosil rdečo obleko socialne demokracije, potem si je dal narediti obleko naše stranke, a mi ga nismo preoblekli, ker mu nismo zaupali, a sedaj nosi zeleno obleko Radićevo. Ta politična prikazen spada torej v vrsto Kušarjev, Urekov in drugih.

NA NASLOV SDS — PROTI KLIKI V SDS.

Med samostojnimi demokrati, to priznam, je mnogo poštenih mož. Toda ti ne morejo do veljave, ker jih tišči na tla klika, ki si je prisvojila vso oblast v stranki. Priznam, da vsi nikdar ne bomo v eni stranki, kar tudi nič hudega ni; toda pri vseh mora vladata poštenje in s poštenjaki je sodelovanje mogoče. Koliko je med naprednimi ljudmi neizbranih sil, ki pa ne morejo kvišku, ker jim klika zapira pot in jih tišči na tla. Naj se napredni ljudje dvignejo, naj razmere v svojih vrstah razčistijo! Vsa pota peljejo v Rim — eden smatra to pot za boljšo, drugi drugo! Mi hodimo po eni poti, kdor nam noče slediti, naj ubere drugo! To ni nič hudega, kajti vsi hočemo dobrobit Slovenije, toda podlaga za sodelovanje za blagor naše domovine in našega ljudstva mora in more biti le poštenje!

PROTI RAZREDNEMU BOJU.

Slovenska ljudska stranka je res v prvi vrsti kmečka stranka. Kmetje tvorijo v njej večino. Nikakor pa ne izključuje ta večina našega sodelovanja z drugimi stanov, zlasti ne z delavci. Delavce hujskajo na razredni boj, na boj proti kmetom, proti obrtnikom, proti uradnikom. Toda iz boja še nikdar ni prišlo nič dobrega, ampak samo iz medsebojne ljubezni in medsebojnega sodelovanja vseh stanov. Mi smo postavili za kandidate — in moram poudariti, da brez vsakega odpora kmečke večine — tri delavske zastopnike in to ne na zadnja mesta, ampak na mesta, kjer bodo zmagali. S tem smo dovolj jasno pokazali svojo skrb tudi za delavski razred, ki bo v svoji razredni stranki le s težavo kaj dosegel.

— o —

Po kratkem pojasnilu o nekih gospodarskih zadevah, ki jih je bil omenil že v svojem govoru v Rajhenburgu pred enim tednom, je dr. Korošec zaključil svoj govor med burnim odobravanjem.

Za njim je govoril še kandidat SLS za okraj Ptuj profesor Vesensjak o lokalnih gospodarskih zadevah, na kar je predsednik Zupančič z lepo zahvalo govornikom lepo uspeli shod zaključil.

Emil Hayek:

LETEČA RIBA.

Neki dactilopterus volitans, morska riba, ki se lahko dvigne iz vode in leti par minut po zraku, je obiskal nekoč ribe v globinah morja in jim pravil o svojem opazovanju onkraj morske gladine. Pravil jim je o luči in zraku, o solncu luni in zvezdah in o ogromnih daljnih nadmorskega sveta. No, pa je dobro naletel! Z mahovjem porasle glave, katerih oči so napol slepe, ker so pač zmirno v teminah, so poslušale dactilopterusu z udobnim cmokanjem, ki ga pamet hrani za otroško lahkovernost, toda ko je mladi dactilopterus vztrajal pri tem, da naj vzamejo njegovo pripovedovanje resno, je pošlo prebivalcem globokega morja potrpljenje in ježno so vzkliznili: »Mladi mož, glejte, da pridete odtod — mi tu zdolet ne trpimo nobenih čenč!« Kaj je preostajalo dactilopterusu? Podvizal se je navzgor, a bilo mu je žal, da so oni zdolaj tako zakrknjeni.

Takih dactilopterusov je bilo zmerom nekaj in še danes so med nami, med nami, ki smo komodni in pametni, s spečimi čuti in pólsepnimi očmi, zadovoljni prebivalci globin. Kajti gotovo je nek svet nad oceanom človeškega sveta — čeprav ga ne moremo takoj zagledati. In gotovo so bili in so ljudje, ki so videli oni svet in ga lahko gledajo. In bodisi le za trenutek, da, za ne daljšo dobo, kakor se dactilopterus lahko vzdrži nad vodo.

NEMSKA TRGOVSKA MORNARICA.

Mirovne pogodbe so se že v marsičem hudo kaznovale nad svojimi stvaritelji. Tako se je maščevala tudi v Versailleski pogodbi določba o konfiskaciji nemške trgovske mor-

narice, se čemur so menili za desetletja izpodbiti temelj vsaki nemški prekooceanski trgovini.

Toda zgodilo se je ravno narobe: Nemčija je doslej že prekosila vse države, ki imajo njene prejšnje ladje. Nasprotniki imajo njene stare ladje starih tipov, ona pa ima najmodernejšo trgovsko mornarico po zahtevah današnje dobe, opremljeno z vsemi izumi zadnjih poveljnih časov, ki jih ni malo. Danes ima Nemčija najmodernejša ladje za ves prekomorski promet, ki odgovarjajo vsem zahtevam časa in daleč prekašajo mornarico sosednjih držav, ne izvemši same Anglije.

Na čelu tega napredka stoji »Hapag« ali Hamburg—Amerika Linie, ki je pred nekaj dnevi izročila prometu zopet nov kolos »New York«. To je ogromen hotel najmodernejšega tipa za 1300 potnikov. Poleg kabin za luksus ki so tako opremljene kakor najbolj luksurijski hoteli na suhem, ima tudi prostore za srednje in manj premožne sloje. Moderna tehnika o izkoriščanju prostora je tu dosegla velik uspeh. Koridori so široki in sijajno razsvetljeni, mnogo je tu družabnih prostorov v velikih dimenzijah, kopališče za plavalce, tenis na krovu, dvorana za boksanje itd. — Enaki parobrodi so pred njim že »Albert Balin«, »Deutschland« in »Hamburg«.

Hapag je imela lani 522.000 reg. tonaže, letos pa jo je že skoro podvojila. V programu ima še 20 ladij za 150.000 ton.

Druga družba za Hapagon je Norddeutscher Lloyd z 850.000 tonami, več manjših pa je z 230.000, 200.000 in 126.000 tonami.

Nemčija ima v celoti že ladjevja za 3 milijone 400.000 ton, ali 65 odstotkov od leta 1913, samo da je današnje ladjevje mnogo boljše v vsakem pogledu. Samozavest nemškega naroda se dviga z vsako novo ladjo, ki jo s primernimi svečanostmi spuste v morje. Nemci se bore za prvenstvo v prekomorski plovi, in kakor vidimo, niso več daleč od svojega naklepa. — Vse to pa nam je zopet nov dokaz, kako napačno so zmagovalci cenili notranjo silo nemškega naroda. Zanašanje moramo že skušati, da bomo Nemce prav sodili in cenili, kajti napačne sodbe bodo le naša očitna škoda. A. G.

Šolstvo.

Na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani bo vpisovanje v 1. letnik dne 25. avgusta 1927 od 8. do 10. ure, v 1. razred vadišnice pa 29. avgusta od 10. do 12. ure. Ponavljalni (razredni) izpiti se vrše dne 29. in 30. avgusta po sporedu, ki je objavljen na črni deski. Vpisovanje v 2.—4. letnik ter 2.—4. razred vadišnice bo dne 1. septembra od 8. do 11. ure. Zrelostni izpiti se vrše dne 1. septembra (pismeni), 2. in 3. septembra pa ustni.

Na drž. ženskem učiteljskem v Ljubljani se bo vršilo vpisovanje v 1. letnik v ponedeljek dne 29. avgusta od 9. do 12. ure. Vpis se dovoli le onim učenkam, ki so z odličnim ali prav dobrim ali dobrim uspehom brez zadostne ocene dovršile 4. razred srednje šole ali napravile završni izpit z enakim uspehom na meščanski šoli. Predložiti morajo krstni (rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo. — V 1. razred dekliške vadišnice in v otroški vrtec je vpisovanje v torek, dne 30. avgusta od 9. do 11. ure na podstavi krstnega (rojstnega) lista in izpričevala o cepljenih kozah. — V II. do IV. letnik učiteljskega in 2. do 4. razred dekl. vadišnice se bo vpisovalo v soboto, dne 3. septembra od 9. do 11. ure. Pri nisti je seboj zadnje letno izpričevalo ozir. šolski izkaz. Ponavljalni ozir. razredni izpiti se prične v ponedeljek, dne 29. avgusta ob 8. uri Pismeni zrelostni izpit je 1. septembra ustni zrelostni izpiti pa 3. septembra. Podrobna pojasnila so razvidna na oglasni deski v veži šolskega poslopja.

Na državni realki v Ljubljani (Vegova ulica) se bodo vršili razredni, dopolnilni in privatni izpiti v dne od 24. do 31. avgusta. Vpisovanje za 1. razr. bo 1. sept. od 8. do 12. ure; k vpisovanju je treba prinesiti zadnje šolsko izpričevalo in krstni list, ki izkazuje, da dovrši učenec v tekočem letu 10. do 13. leto starosti. Sprejemni izpit za 1. razred je odpravljen. — Vpisovanje domačih učencev v II. do VII. razred bo 2. sept. točno ob osmih v razredih, v katere spadajo; učencev z drugih šol pa istega dne od 9. do 10. v ravnateljevi pisarni. — Pismeni višji tečajni izpit se začne 1. ept. ob osmih zjutraj.

Iz Tržiča. Na deški in dekliški meščanski šoli v Tržiču se prične zasebni in razredni izpiti v ponedeljek dne 29. avgusta po redu, ki je objavljen na oglasni deski v veži. Vpisovanje je za vse učence v soboto 3. septembra v ravnateljevi pisarni. V ponedeljek 5. septembra je šolska sv. maša, v torek 6. septembra pa redni pouk. Oddaljeni učenci imajo na razpolago šolsko kuhinjo, kjer dajo za dnevno šest dinarjev prehrano opoldne in zvečer, stanovanja se lahko dobe. Ravnateljstvo.

Začetek šolskega leta 1927-28 na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani in na združenih oddelkih. Vpisovanje: Mestna ženska realna gimnazija. Vpisovanje za gojenke, ki žele vstopiti v I. razred, se vrši v četrtek, 1. septembra od 9. do 11. ure. S četrtim, 1. septembra zadnje izpričevalo in krstni list. Iz krstnega lista mora biti razvidno, da dovrši gojenka v tekočem letu 10 do 13 let. Gojenke iz drugih zavodov se bodo vpisovale v petek, 2. septembra od 9. do 11. ure. Razredni in dodatni izpiti. Razredni izpiti se vrše 25. in 26. avgusta, vsakokrat ob 8. uri in po razporedni, ki je javljen na deski v veži. Dopolnilni izpiti se vrše 27. avgusta ob 8. uri. Enoletni trgovski tečaj. Vpisovanje je določeno na petek, 16. septembra od 9. do 11. ure. Sprejemni izpit je v soboto, 17. septembra ob 8. uri. Pouk se prične v ponedeljek 19. sept. ob 8. uri. Enoletna gospodinjstva 3. razred. Vpisovanje se vrši 29. in 30. sept. ob 9. uri zjutraj v poslopju Mladike. Pouk se prične 1. oktobra ob 8. uri.

281 novih stanovanj dobi Ljubljana.

VELIK USPEH STANOVANJSKE AKCIJE VLADNEGA KOMISARJA G. MENCINGERJA. — ČE BI SE ŽE PRED 8. LETI PRIČELO TAKO DELATI, DANES NE BI BILO V LJUBLJANI NOBENE STANOVANJSKE KRIZE.

Volitve v ljubljanski občinski svet so pred durni in zato misli »Slov. Naroda«, da je njegova prva in najvišja naloga ta, da objavi vsaj vsak dan en članek, s katerim povečuje gospodarstvo bivšega gerentskega sveta in omalovažuje delo sedanjega vladnega komisarja, ker ni ta slučajno pristaš kliše v SDS in ker ima vsak, ki obstoji le iz radikalov in pristašev SLS. Vsi članki »Slov. Naroda« o ljublj. obč. gospodarstvu so torej napisani z zofističnim opravičilom, da namen posvečuje sredstvo in že vsled tega ve vsak razsoden človek, kako je te članke presojati. Tudi če bi bil proračun pri mestni klanici prekoračen za 10 milijonov, bo »Slov. Narod« hvalljalo delo esdeesarskega gerentskega sveta in grajal bi delo vladn. komisarja G. Mencingerja, če bi ta izvedel za občino še tako koristne stvari. Če ne bi mogel drugega storiti, bi pa nergal, zakaj da ni stvar še boljša, ker je pač to nerganje njegova naloga.

Zato se pravzaprav niti ne izplača reagirati na dolgovozna modrovanja »Slov. Naroda«, ker se obsojajo same. Če kljub temu odgovorjamo, storimo samo vsled tega, da zazna ljubljansko prebivalstvo resnico in da bo konec omalovaževanja zaslužnega dela. Čast komur čast! je bilo vedno geslo poštenih ljubljancev, dočim naj politične stranke še nadalje časte le delo svojih eksponentov. Ljubljana pa jim v tej neobjektivnosti ne bo sledila.

Eno glavnih vprašanj, ki ga ima po vojni Ljubljana rešiti — je stanovanjsko vprašanje. Iz socialnih, higienskih, moralnih in tudi komunalnih ozirov se mora to vprašanje rešiti. V tem si je tudi vsa javnost edina. Kljub temu pa se celih osem let ni storilo nič pozitivnega, nič velikopoteznega in priti je moral šele vladni komisar G. Mencinger, da je prišlo to vprašanje do rešitve. Niti polovica tega časa ni vladni komisar na magistratu kakor je bil gerentski svet in vendar je on sam rešil to vprašanje, dočim ga gerentski svet ni znal, pa čeprav je imel najmanj ista sredstva na razpolago ko G. Mencinger. Danes, ko je Kolumbovo jajce postavljeno, bi seveda vsi hoteli biti enako pametni, toda sami ga niso in niso znali postaviti, pa čeprav so bili na to rešitev opozorjeni že pred leti po člankih G. Mencingerja samega. To bodi z ozirom na omalovaževalne članke esdeesarskega tiska izrečno pribito, če pa bodo ti listi hoteli, pa bomo povedali še kaj več.

30 - milijonsko stanovanjsko obligacijsko posojilo ljubljanske občine.

S stanovanji je tako, ko z vsakim drugim blagom. Če je dosti blaga na trgu, potem je blago poceni, če pa ni ponudbe, povpraševanja pa je veliko, potem je kriza tu. Zato je jasno, da je mogoče stanovanjsko krizo odpraviti le z zidanjem hiš. Če ni stanovanj, potem je tu kriza, in naj izda skupščina vsako leto celo vrsto stanovanjskih zakonov, Kriza s tem vendarle ni rešena. Treba je zidati in to je edina rešitev.

Kdo pa naj zida? Mnogi govorijo, da bi morala zidati država. Vsaj za svoje nameščence bi morala zgraditi potrebna stanovanja. Res je in tudi mi smo že večkrat grajali, da država ne samo ne zida novih stanovanj, temveč celo stanovanjske hiše uporablja za uradne prostore. Toda nič nam ne pomaga, če mi vse to konstatiramo, če pa država ne zida in ne zida. Z lamentacijami ne dobimo niti ene sobe in treba je seči po samopomoči. V prvi vrsti pa je poklicana občina, kot zajednica vseh prebivalcev, da to samopomoč izvede. Večna zasluga g. komisarja je, da je to naloge občine razumel in jo potem tudi dosledno in energično izvedel in sicer na način, ki ga treba označiti kot vzoren.

Ne sme graditi občina hiše kar na slepo srečo, temveč v prvi vrsti je treba poskrbeti, da bo tu denar za zidanje in da ne bo stanovanjska akcija povzročila povišanje mestnega proračuna. Doklade so v Ljubljani že več ko preveč visoke in ne manjka mnogo, da se prične iz Ljubljane splošen beg industrij.

Vse to je bilo vzrok, da je pričel vladni komisar s svojo akcijo za 30 milijonsko stanovanjsko obligacijsko posojilo in da je po zaslugi neumornega drezanja to posojilo tudi zagotovilo in da je sedaj mogoče pričeti z realizacijo tega posojila in s tem z zidanjem novih hiš.

Načrt za odpravo stanovanjske bede v Ljubljani je stopil s tem v fazo realizacije in že to jesen bo prva stotina stanovanj ljudem na razpolago. Stanovanjska kriza Ljubljane se bliža svojemu koncu. In to ne po zaslugi tako hvalisanega esdeesarskega gerentskega sveta, temveč po zaslugi vladnega komisarja Mencingerja in klerikalno - radikalnega sveta.

281 novih stanovanj.

predvideva gradbeni načrt vladnega komisarja Mencingerja. In sicer se bo najprej zgradilo

14 zasilnih hiš za deložirance.

Te hiše bodo zgrajene na mestnem svetu ob Koleziji in bo vsaka hiša imela 4 stanovanja. Vsako stanovanje bo obstajalo iz sobe in kuhinje in vse pritlikline. Soba bo velika 18 kv. m, kuhinja pa 14 kv. m. Vsako stanovanje bo imelo svoj vhod. Vsi stavbni stroški bodo znašali 1 milijon dinarjev. Stanovanja bodo za stranke na razpolago že začetkom novembra. Vseh novih stanovanj ob Koleziji bo torej 56.

Vilka kolonija za artiljerijsko vojašnico.

Občina gradi nadalje za artiljerijsko vojašnico lepo in moderno vilsko kolonijo. Vse te vile bodo do sredi novembra gotove in strankam na razpolago. Vse vile so po večini pokletene in vsaka stranka bo imela tudi svojo vrtno parcelo.

Vile bodo zgrajene v treh tipih.

Po prvem tipu bo zgrajenih pet visokopriličnih dvodružinskih vil. Vsako stanovanje bo imelo 3 sobe, kuhinjo, kopalnico in vse pritlikline. Sobe bodo velike in zračne in bo samo kuhinja imela 18 kv. m.

Po drugem tipu bo zgrajenih 12 enonadstropnih hiš s po 4 stanovanji. Vsako stanovanje bo imelo dve sobi, od katerih bo ena merila 22, druga pa 12 kv. metrov.

Po tretjem tipu pa bo zgrajenih 6 hiš s po 4 stanovanji. Stanovanja bodo imela dve sobi in veliko kuhinjo s ploskvijo 22 kv. m.

V 23 vilah bo skupno 82 stanovanj.

Stanovanjske hiše na Poljanah.

Na mestnem svetu od Poljanske ceste na Poljanski nasip bo zgrajenih šest stanovanjskih hiš. Ves blok, ki ga misli uporabiti za stanovanjske hiše občina, meri 6950 kv. m, od katerih bo zazidanih 3140 kv. m in ostane torej 55 odstotkov vsega sveta nezazidanega, dočim predpisuje stavbni red le 15 odstotkov. Zato bodo pa stanovanja imela zadosti zraka in svetlobe.

Popolnoma napačno je govoriti, da bo nastala na Poljanski cesti kaka stanovanjska kasarna. Vsak stanovanjski objekt bo namreč imel svoj vhod in svoje stopnišče. Ob Poljanskem nasipu sta projektirana v stavbni črti dva trakta, od katerih ima vsak poseben, od ostalih objektov strogo ločen vhod s Poljanskega nasipa. Vsako teh poslopij ima tudi prostorno dvorišče po 414 in 572 kv. m. Med oba objekta je vključen predvrt v dolžini 49 in globini 13 metrov. Za tem predvrtom bosta objekta III. in IV. z dvema prevozima (4,5), ki vodijo v 2000 kv. m veliko dvorišče s projektiranim javnim parkom.

Ob Poljanski cesti bo popolnoma samostojna vez v dolžini 40 m in z isto višino ko hiša G. Mergenthalerja (preje Jakila). V priličju bodo tudi poslovni lokali. Med I. in IV. traktom pa še poseben vrtni trakt, kot VI., ki bo sicer s streho zvezan z ostalimi objekti, po stopniščih pa popolnoma ločen. Ta dvoriščen trakt ima pogled na javen park, ki ostane proti zahodu popolnoma odprt in nezazidan. Pripomniti je še, da bo na ta trakt dohod s Poljanske ceste po 6,60 m ši-

roki cesti. Ta prevoz bo noč in dan odprt in električno razsvetljen. Noben trakt ne bo višji od 20 m.

Vseh stanovanj bo v teh 6 objektih 107 in sicer 16 trisobnih, 70 dvosobnih in 21 enosobnih z vsemi pritliklinami.

Vsako trisobno stanovanje ima posebno kopalnico z garderobo, ostala stanovanja bodo imela kopalne niše. Sobe bodo velike od 22 do 30 kv. m. in bodo orientirane tako, da bo imela vsaj ena soba solnčno lego.

Vsi stroški za zgradnjo teh stanovanj bodo znašali 14 milijonov dinarjev.

Načrte za te objekte je izdelal inž. arh. Mušič.

Popolnoma prazni so očitki, zakaj da se porušijo obstoječe hiše. Vse te hiše so že okoli sto let stare in v njih živi samo 9 strank. Za vse te stranke pa so že nova stanovanja oskrbljena in ne bo prišel nihče na cesto. Mestna občina mora zidati na lastnih stavbiščih, ker so druga predraga in bi drugače stroški za stavbo preveč narasli.

Stavba Delavske zbornice.

Stavba bo trinadstropna in bo vsebovala prostore za borzo dela, Delavsko zbornico, prosvetni odsek, narodni klub, Jugoslovansko strokovno organizacijo, prometni klub, brezalkoholno gostilno, azil za brezposelne. V stavbi bo dalje velika dvorana z odrom, 36 stanovanj z 2 do 4 sobami in pralnice.

V vsem bo torej 281 novih stanovanj in sicer pri Koleziji 56, za artiljerijsko vojašnico 82, na Poljanski cesti 107 in v Del. zbornici 36.

Vsako stanovanje bo veljalo občino približno 120.000 dinarjev in bo 6 odstotna najemina znašala okoli 7200 do 1000 dinarjev.

Da pa bodo stanovanja čim cenejša, se bo zvišala trošarina na vino za 50 par in bo torej najemina precej nižja.

Sedaj je morala občina v svojih novo zgrajenih hišah doplačati okoli 750.000 Din in če bi se še nadalje tako brez ozira na kritje stroškov krilo, ko breje, bi ta vsota narasla na poldrug milijon. Posledica tega bi bila, da bi bilo treba zvišati še itak dosti visoke mestne doklade. Ker pa občina z novimi hišami ne bo imela nobenih novih stroškov, je tu možnost, da bodo občinske doklade za 10 odstotkov znižane.

281 novih stanovanj dobi Ljubljana in še možnost je tu, da bodo mestne doklade manjše, sedaj pa naj esdeesarski tisk še naprej klepeče svoje neumnosti in hvali gerentski svet, ki ne more pokazati niti primeroma takega uspeha, kakor vladni komisar in pa z njim delujoči radikalno - klerikalni svet.

Dejanja govore!

Črnogorski princ in pa — zastojkarji.

Kako pa naj gre vkup članek o princih in zastojkarjih? Za take ekstravagance so sposobni naši demagogi, ki tekmujejo med seboj, kdo blekne kako bolj krepko in neslano. — Ne vitičem se rad v naše domače boje, kar mi moji čitatelji gotovo priznajo, ali naj bo danes mala izjema.

Ni je kmalu grše demagogije, ki so jo uganjali pri nas, kakor je ona s — črnogorskimi princii pri liki, ko je bila v skupščini odglasovana odškodnina 42 milijonov dinarjev. Studilo se mi je, jemati v roke nekatere slovenske liste, ki so se cedili hinavščine in licemerstva v prav ostudne demagoške svrhe, ko so ropotali proti SLS zaradi tistega glasovanja: »Za te in one naše potrebne delavce niso imeli denarja, za prince pa so vrgli 42 milijonov. Naši reveži so oškodovani in morajo trpeti, dočim se bodo črnogorski princii mastili ob 42 milijonih itd. — Končno se je pokazalo, da je to vprašanje šele načelno spravljeno s sveta, a princii niso še nič dobili, torej ni mogel biti nihče oškodovan.

Celo G. Pucelj se je moral obregniti ob prince, dasi mu to prav nič ne pristaja. Bil je že dovolj dolgo minister, da bi moral vedeti, kako je s temi princii. Dejal je na shodu: »Ob priliki sedanjih vremenskih nezdod ima ubogi minister za poljedelstvo en sam majhen milijoneček za pomoč kmetom, radikalni in SLS pa so izglasovali 42 milijonov lico, kjer bom videl naravno bogastvo in pa — strašno zaostlost ljudstva, ki vpije po dobrih vzgledih in učiteljih, ki jih noče biti od nikoder. Kar sem videl na tem izletu v tri mohamedanske vasi prijedorskega okraja ali sreza, ali okraja, mi ne pojde nikdar več iz spomina. Nikdar ne bi bil mislil, da so mogoče take žalostne resnice v devetem letu po osvobojenju in leta 1927. po rojstvu Kristovem.

Mohamedanska vas Kozarac šteje tri tisoč prebivalcev, ki so vsi zakrknjeni Turčinii najbolj ortodoksne strogosti. Vse njihovo duševno življenje je: Alah, Mohamed in koran. Kakor si slikamo Turke, ki so oblegali Dunaj in požigali po naših krajih, kako so naskakovali Sisek, v širokih hlačah in turbanom na glavah, mrkih pogledov in s tisto tipično brado, — taki so možakarji in stari v Kozaracu, ki posedajo pred svojimi kočami ali pred kučano, proti kateri je vsaka naša vaška krčma dunajski Ringhotel.

Šta traži ovaj kaurin kod nas?« so vprašali moje spremljevalce, ki so domačini in torej niso kaurini, ki bi vzbujali nezaupanje in radovednost. In takoj so sklenili, da povišajo ceno slivam za pola dinara.

Edino njihovo bogastvo so namreč češplje ali šljive. Ze pred cvetjem jih hodijo ogledovat in potem je edini njihov trud ta, jim z očmi pomagajo čvesti in rasti. Da bi se kdaj dotaknili drevesa z nožem ali škarij, počistili malo nepotrebnega vejčja, ki že morda samo gine in odpada, to jim nikdar ne pade v glavo. Čokature Mehmedu, ki nam je razkazoval svojo sadovnjak, kjer je v dosti lepem redu več sto češpelj,

dinarjev za tri črnogorske prince, da se izprehajajo po svetu.

Ali G. Pucelj kot bivši minister ne ve in ne pojmi, da je bila častna dolžnost države tisto glasovanje? Kulturna Evropa je od naše države pričakovala take poravnave s princii, ki so vendar sinovi črnogorskega kralja, deda našega kralja, našega pesnika po milosti božji, ki je gotovo mogel svojim otrokom zapustiti 42 milijonov dinarjev. Cesar on ni več mogel storiti, je bila dolžna storiti država. Primerjajte, kako so Nemci odpravili veliko število svojih princev. Kulturna država ne sme drugače delati. Nehajte torej že s takimi neslanostmi in nedelikatnostmi! O vi kavalirji!

O zastojkarstvo! Ko je dr. M. postal gent v ljubljanski Mestni hranilnici, bi moral delati zastoj. Pošteno zaslužnih 6000 Din so mu metali v oči ljudje, ki sami radi žive od sinekur. Poznam nekatere take tiče, ki leta 1918 niso imeli počene pare, pa so danes težki milijonarji. Odhod to bogastvo, ko niti niso imeli nikakega trgovskega posla? — V Mariboru je ista z dr. Ravnikom pri tamošnji Mestni hranilnici. Toliko so ga hrulili, da je nagradi kar odpovedal. Mož je vendar advokat in hoče tudi kaj zaslužiti in ne delati »za božji lonc«, in to je edino prav in pošteno, samo lopovi se morejo obregati za tak zaslužek. In pri nas se pridno obregajo v resnici taki ljudje, ki sami služijo milijone, da pa nihče ne ve, kako prihajajo do tolikega bogastva, kakor ga nakrat imajo. Dr. Ravnik ni prav storil v interesu javne morale, da se je pošteno nagradi odpovedal in ako bi mogel kako nanj vplivati, bi ga prosil, naj svoj sklep prekliče. Vsak delavec je vreden plačila, in ako bo dr. Ravnik hotel, bo pozneje kdaj ta zaslužek delil v dobrodelne svrhe. Mariborska in ljubljanska mestna hranilnica pa pač ne potrebuje zastojkarjev med svojimi delavci.

Cesto tudi sem čital očitke, kako se temu ali onemu sline cedijo po mastnih ministrskih stolčkih itd. — Ali so naši Slovenci izgubili že sleherni sled dostojnosti v polemiki in v politični borbi? Ze pred vojno smo včasih čuli očitjanje na naslov kandidatov, kako se tepejo za tistih deset goldinarjev dijet. To je bil dokaz naše malenkostnosti, naše inferjornosti pred vsemi drugimi narodi, ki so se politično udejstvovali. Človek bi mislil, da so taki žalostni časi že za nami. Pa ne, eto tudi v svobodni državi smešno zebnanje o ministrskih stolčkih in poslanjskih dijetah. Verujte mi, nikjer na svetu ni tako majhnih ljudi, da bi se ponižali do tako smešnih argumentov v volilnem ali sploh političnem boju.

Ideal vsake politične stranke je, da pride do vrhunca moči, kar se pokaže s tem, da pride v vlado. Ali ne delajo tako vse stranke, tudi tiste, ki se drznejo povspeti do takih in enakih očitjanj? Nehajte že enkrat za vselej s takimi podlostmi, ki so sposobne, da osmešijo ves naš narod, ki more roditi take vrste polititkarstve.

A. G.

Politične vesti.

— V južni Srbiji ni postavila HSS niti ene liste. Bila je sicer v kumanovskem okrožju ena vloženca, na pritisk oblasti pa je večina vlagateljev svoje podpise preklicala in je bila nato lista razveljavljena.

V Bosni in Hercegovini. Sarajevski okraj 7 list: 1. NRS (dr. Srskić), 2. soc., 3. JMO, 4. Zemljoradniki in SDS, 5. HSS, 6. HPS, 7. demokrata. — Tuzlanski okraj ima 12 list in sicer: NRS, SDS, HSS, HPS, Nikić, srbska stranka, zemljoradniki, demokratska zajednica, komunistična, zemlj: disidenti, socialistična. — Mostarski okraj: komunistična, NRS, Laza Marković, NRS (Ivanišević), zemljoradniška, JMO, demokratska, HPS in HSS (Košetić). — V travniškem okraju: NRS, zemljoradniška, demokratska zajednica, HSS, Hrv. težačka stranka, HPS.

— Vojaška vstaja v grški Macedoniji. V vzhodni Macedoniji, kjer dominira IX. grška divizija, je prišlo med vojniki do upora. Pod komunističnimi vplivi so vojniki zahtevali, da se jih takoj odpusti iz vojaške službe in pošlje domov. Vstahala IX. divizijo so takoj ukrotile vladne čete, čim so zagrožile s streljanjem. Divizija se je vdala brez prelivanja krvi. Glavni krivci in kolovodje so bili že aretirani.

Z izleta v Banjo Luko.

Kaj vse človek vidi in sliši v par dnevih, ako ima »oči, da vidi« — in ušesa, da sliši.

Prijatelji v Prijedoru in Banji Luki (včasih smo pisali — v Banjaluki) so me povabili, naj jih o priliki poseetim, ko sem kje v bližini, n. pr. v — Zagrebu, odkoder je do Banje Luke samo osem ur vožnje po železnici z normalnim tirom, edini dostoj v Bosni.

In res se je zgodilo, da sem se spomnil na to povabilo in ob enem mi je brnela po ušesih pesem:

Tam u Bosni zlati,
tam so vsi kosmati,
ker se nič ne brijejo,
tam se nič ne brijejo...

ki smo jo pobalini prepevali pred petdesetimi leti, ko so se naši fantje vrnili od okupacijskega »izleta z godbo na čelu do Sarajeva«, kakor je menil nezmotljiv diplomat. V resnici pa so znali naši vojaki mnogo pripovedovati o težavnih bojih s Turki in domačinii vstaji, ki niso nič kaj marali za vsiljivega Svabo. In tista pesem je pripovedovala o junaštvih naših vojakov baš tam okoli Banje Luke doli do Jajca, in razkrila nam je obenem veliko resnico, zakaj da so Turki v Bosni zlati vsi kosmati.

Z večernim brzovlakom sem se odpeljal proti Zagrebu, kjer pa sem prestopil v osebni vlak, da bi v Sunji ne moral čakati na vlak za Banjo Luko cele tri ure. Tako sem skrajšal čakanje za dobro polovico na žalostni postaji, ki nima niti karbidne razsvetle. Pač pa je v restavraciji brlela karbid-

na luč in je brhka natakariica stregla s črno pravo turško kavo zdehajočim gostom, ki so čakali na vlak za Zagreb in Banjo Luko. Ni je kmalu dolgočasnejše postaje nego je ta Sunja, odkoder vozi vendar normalnotirna železnica v deželo pravih turških kosmatincev, ki so prav radi tega tako kosmati, ... ker se nič ne brijejo, kakor nam priča narodna pesem iz leta 1878.

Končno je vendar prišla rešilna ura in odpeljal sem se v Bosno zlato, kjer se nisem bil, dočim poznam skoro vse važnejše kraje te interesantne zemlje. Ze v vlaku sem izvedel, da se na tej železnici veliko popravlja. Okoli 500 delavcev je zdaj tam zaposlenih in okroglo 20.000 Din je dnevnega potroška. Glavno delo je, da razširjajo in podaljšujejo vse postaje. — Sprevednik, ki mi je mnogo pripovedoval o krajih, kamor sem se vozil, mi je obenem razkril svoje sijajno stanje v tej službi. Ima namreč celih 25 dinarjev dnevne, ker ni stalno nameščen, dasi služi že peto leto. Ni namreč budžetarne možnosti, da bi revež bil stalno nameščen. Tako imajo za noreca moža, ki pošteno služi že peto leto in ima ženo in tri otročiče. V Avstriji bi imeli vsake tri tedne generalni štrajf samo radi enega takega slučaja.

Dasi sem prišel v Prijedor še pred šesto uro jutraj, so me prijatelji že čakali. Ali to niso kosmati Turčinii, marveč ljekavski Srbi, ki največ z latinico pišejo, drugače povsem evropski ljudje, ki so pionirji kulture in blagostanja v tej od Boga oblagodarjeni, od Beograda pa zapuščeni deželi.

Po kavi in daljšem razgovoru je že čakal avto, da se odpeljemo na daljši izlet v oko-

sem omenil, zakaj da dreves malo ne očištljo, pregoste veje odrežejo itd., pa me je debelo gledal in je menil, da kaj takega na vsem božjem svetu ne delajo. Zato pa je sad tak, kakor ga Bog daje... Letos doslej vsaj je sam drobiž, ki ni za prodaj. Ako ni podjetnih tujevc, ki pokupijo cele sadovnjake ter češplje sami oberejo, puste sadež usodi, sami pa tarnajo, kako da so prišli nad nje slabi časi. Ne pade jim na um, da bi češplje sami obirali in si tako sami zaslužili, kar podjetniki plačujejo za stotine in stotine tujih delavcev, — ne, raje posedajo, lenobo pasejo in semtertje svoj molek prebirajo. Njihovi otroci pa brezposelno letajo okrog in razkazujejo strašno revščino v svojih platnenih hlačah in razcapani jopi. Cigani tam blizu so boljše opravljeni nego sinovi nekdanj imovitih Turkov. — Tudi jim je nepoznano sušenje češpelj, ki je sicer v Bosni glavni izvoz. Kuhanje žganja pojema vsled velikega davka.

V celi vasi nisem videl niti ene ženske, ki so skrite v bornih kočah in hišah z razbitimi okni in podrepno streho, da mora deževati v sobe, ako zaslužijo tako ime tiste luknje, ki sem jih videl tu pa tam pri nezastriem oknu. Kakor zob časa gloje na tistih kočah, tako je in ostane, o kakem popravljajanju ni sledu. Od nekatr sto oken nisem videl deset celih šip. Skratka: vtis na tuja je strašen in kaže neizmerno revščino, ki pa tem krajem šele prav grozi. Ženske ne smejo delati, starejši možiki nočejo, mladina ne zna delati, kaj naj bo iz tega ljudstva? In nikogar ni med te ljudi, da bi jih malo vspodbudil in poučil, da bi jim dal dobrih vzgledov, kako je treba delati, ako hočejo

Akcija Davidovičevih demokratov v mariborski oblasti.

Skupen nastop Davidovičevih demokratov in radikalov v mariborski oblasti za skupščinske volitve je opravljeno razburil naše samostojne demokrate, ki so imeli ravno zadnje čase velik apetit, stopiti radi oblasti in ministrskih stolčkov, nazaj v demokratsko stranko, katero so za časa PP vlade s Pribečevićem na čelu tako grdo zapustili.

SDS je stopila že pred paktom med dr. Korošcem in Vukičevićem, v stik z radikali in Davidovičevimi demokrati in to za hrbtom svojega voditelja Pribečevića, ter se ponujala, da stopi v vlado pod firmo naprednega bloka.

G. Vukičević je bil, da dobi zastopnike Slovencev vlado) prvotno naklonjen tej zamisli, na odločen nasvet slovenskih radikalov in na pojasnilo, da se pod to firmo skriva izdajalska in besedolomna SDS, ki je izdala za časa PP vlade matico stranko g. Davidoviča in z besedolomstvom odvzela mandat g. dr. Ravniharju, je pa g. Vukičević opustil to misel in se je odločil za solidnejšo in zdravjšo politiko s SLS.

Ali SDS, ki je bila 7 let navajena imeti vlado v svojih rokah, s policijo naganjati pristaše v svojo stranko, polniti svoje stranske kase z narodnim premoženjem in izvajati teror nad uradništvom in gospodarskimi krogi, ni popustila, temveč je skušala po vsej sili priti nazaj v matico Davidovičevu stranko, da bi se dokopala do oblasti.

V to svrhu si je hitro poiskala v Davidovičevi stranki moža, ki naj bi forsiral to težo in katerega bi lahko izkoristila v svrhu intrig v Davidovičevi stranki proti slovenskim davidovičevcem, ki so sklenili skupno kandidirati z radikali na listi radikalno-demokratske zajednice.

Ta skupen nastop radikalov in Davidovi-

čevih demokratov našo SDS boli, ker ima pošten demokratski element v mariborski oblasti priliko, da se povrne nazaj v matico Davidovičevu stranko in s tem popravi izdajstvo, ki so ga zagrešili voditelji SDS-arjev.

Ta moment se zdi samostojnim demokratom zelo opasen, zato so poklicali svojega ekspozenta v Davidovičevi stranki pretekli teden v Slovenijo in v Uredništvu »Jutrca« sfažificirali telegram iz Beograda, da kandidature davidovičevca dr. Pečovnika na listi Demokratsko-radikalne zajednice ne odobrava glavni odbor Davidovičevu demokratske stranke v Beogradu.

Cepprav je bilo jasno, da je ta telegram falsifikat, so se vendar obrnili iz previdnosti mariborski davidovičevci z daljšo spomenico na glavni odbor stranke in nato dobili od najodličnejših članov glavnega odbora izjavo, da je njihova politika v mariborski oblasti pravilna in da je glavni odbor njih kandidaturi potrdil.

S tem odgovorom glavnega odbora demokratske stranke je slovenski SDS, ki se je najprej ponujala radikalom, tudi danes popolnoma osamljena in čisto izključeno je, da bi mogli biti generali slovenskih esdeesarjev sprejeti nazaj v Davidovičevu stranko. Vse nade kliče SDS so s tem splavale po vodi.

Posledice tega tudi niso izostale in že danes se čuti po mestih in na deželi, kako zapuščajno pristaši samostojne demokrate; nekateri tiho, drugi z odločnimi izjavami, da bodo volili peto skrinjico demokratsko radikalne zajednice in se na ta način vrnili nazaj v pravo demokratsko stranko, katero so njihovi voditelji tako grdo izdali.

Nelki.

Propadanje Trsta pod Italijo.

z. ž. — V Trstu, 18. avgusta.

Odkar je Trst pod Italijo, ne le ni dosegel več tistega prometa, ki ga izkazuje zadnje predvojno leto, 1913, temveč je njegov promet, ki je tam-le v letu 1920 zopet začel rasti, po letu 1924 zopet krenil navzdol in odletel pada in pada. In to nazadovanje je popolnoma razumljivo, če se pomisli, da je Trst s priklopitvijo k Italiji izgubil vse nekdanje zaledje, ki je, če ne že popolnoma, pa vendar v pretežni večini krenilo s svojim prometom po drugih, udobnejših in cenejših potih, ko si je, kakor n. pr. Jugoslavija, otvorilo svoje lastne izhode na morje, ali pa kakor Češko-slovaška, Avstrija, Madžarska in Poljska, znalo prej malo uporabljena rečna vodna pota in železniške tarifne ugodnosti neposrednega sosedstva izrabiti v svoje prometne namene.

Trst s svojim položajem na skrajni severovzhodni meji Italije, ki ima za svoje potrebe že svojih pristanišč več kot preveč, je odrezen od zaledja in nima z ostalo Italijo skoraj nikakršnih trgovinskih stikov, ker mu z ene strani Benetke, z druge pa Genova odvzema vsako možnost, da bi se uveljavil vsaj v severni Italiji, ker je nižje tam doli itak vse zavzeto po ostalih neštevih lukah in lučicah. Tako je torej popolnoma naravno, da tržaški promet, ki je v prvih letih po vojni še nekako oživel, ker zaledje še ni bilo urejeno in je za svoj prekomorski promet posezalo po prvi najbližji lukki, ki mu je bila na razpolago, ter so ga vezali nanjo stari spomini, po Trstu, sedaj tem dalje bolj pada, čimbolj se zaledje ureja samo v sebi in osamosvojuje v svojem prometu. Zato so pa tudi vsi napor tržaških prometnih in poslovnih krogov, da bi se tržaški promet povečal, popolnoma zaman, ker stoji čimtelj, ki so odločilni v tem vprašanju, izven dosega Trsta in rimske vlade, s katere pomočjo računa Trst, v neodvisnem zaledju, ki si ureja svoj promet po svojih lastnih potrebah, ne pa po potrebah laškega Trsta in željah rimske vlade, pač tako, kakor je njemu prikladnejše, udobnejše, in kar najbolj prihaja v poštev, najceneje in na tak način, da izdatki za prometne stroške ostanejo doma in ne gredo v inozemstvo. Trst je zato neizogibno posvečen poslovnemu propadanju, proti kateremu ni pomoči. To tudi le pre-

jasno dokazujejo številke tržaškega prometa, ki menda vendar ne lažejo.

Leta 1913 je znašal dovoz po železnici 14.882.096 kvintalov, po morju pa 23.130.178, skupaj torej 38.022.274 kvintalov. Izvoz pa je znašal po železnici 12.093.856, po morju 11.357.116, skupaj 23.450.972 kvintalov. Vse skupni promet je izkazoval 61.472.746 kvintalov.

Leto 1924, ki je bilo najboljšo povojno leto, je izkazovalo naslednji promet: dovoz po železnici 14.059.584, po morju 18.709.192, skupaj 32.768.776 kvintalov; izvoz po železnici 15.785.294, po morju 9.860.243, skupaj 25.645.537 kvintalov. V celoti 58.414.313 kvintalov.

Promet v letu 1924 je zaostajal potemtakem za prometom l. 1913 samo za 3.058.433 kvintalov, torej samo za okroglo 5%.

V naslednjih letih pa je šlo navzdol. Leto 1925 izkazuje 54.659.782 kvintalov prometa ali približno 89% prometa zadnjega predvojnega leta. Leto 1926 je bilo še slabše. Prometa je bilo le še 47.650.764 kvintalov, kar pomeni napram letu 1913 samo še 77,5%.

Letošnje leto je v svojem začetku kazalo, da bo še znatno slabše od lanskega. Mesec za mesecem je izkazoval manjši promet kot odgovarjajoči mesec lanskega leta. Edino mesec april je bil za 8857 kvintalov boljši kot je bil lanski april, majnik pa je zopet padel. Končno je vendar mesec junij nekoliko popravil bilanco, ker je izkazoval 463.626 kvintalov več kot lanski mesec junij. Vkljub temu pa je vseh skupni promet letošnjega prvega polletja zaostajal za prometom prvega polletja in sicer za 298.577 kvintalov.

Te dni je tržaška trgovska zbornica objavila statistiko prometa za letošnji mesec julij. Dohod po železnici je znašal 817.050, po morju 1.519.702, skupaj 2.337.352 kvintalov napram 1.932.367 kvintalom lanskega meseca julija. Izvoz je znašal po železnici 765.981, po morju 518.406, skupaj 1.284.387 kvintalov napram 1.562.427 lanskega meseca julija. Vse skupni promet letošnjega meseca julija je znašal 3.621.739 kvintalov napram 3.494.794 lanskega meseca julija in je torej porastel za 126.945 kvintalov. Ta porast

je znatno manjši od porasta v mesecu juniju, tako da vseh skupni promet letošnjih prvih sedmih mesecev še vedno zaostaja za prometom odgovarjajoče dobe lanskega leta za 166.632 kvintalov. Vse skupni promet letošnjih prvih sedmih mesecev je namreč znašal 28.141.047, lanskih pa 28.207.679 kvintalov.

Pripomniti pa je treba, da je bil porast v mesecih juniju in juliju le slučajen in nima prav čisto nič značaja stalnosti. Porast v mesecu juniju gre na račun lanske slabe letine v zaledju, vsled česar je zaledje uvozilo izredno veliko količino prekomorskega žita. Dohod po morju v tem mesecu namreč izkazuje 1.376.182 kvintalov napram lanskim 1.079.445, kakor potem tudi izvoz po železnici izkazuje velikansko razliko letošnjih 1.130.256 napram lanskim 755.418 kvintalov. Razlika med prekomorskim dovozom letošnjega in lanskega julija meseca je še večja ko v mesecu juniju, ker je lanskega meseca julija pomorski dovoz znašal samo 895.641, ali je treba tudi to razliko postaviti na račun uvoza v zaledje, samo z razločkom, da dovoz — večinoma koruza, naročena za Madžarsko in Avstrijo — leži še v tržaških skladiščih v svrhu spekulacije (Madžari jo prodajajo zlasti v Jugoslavijo!).

Porast prometa je torej, kakor rečeno, samo slučajen, toda vkljub temu se mu v tržaških prometnih in poslovnih krogih pripisuje velika važnost in se zida za nanj velike nade, češ, sedaj se je zopet odprlo in bodočnost bo boljša kot je bila preteklost. Tržačan je pač že tak, da tudi na take oblake zida gradove. Da bi jih bili videli, kako so veselja poskakovali, ko je bilo objavljeno ono poročilo beograjske trgovske zbornice o obupnih izgledih želve v Srbiji! Vse je bilo prepričano, da v Jugoslaviji ne bo ne zrna žita, da se bodo morale uvažati ogromne količine in seveda predvsem preko Trsta. In Trst bo zopet delal in delal in živel in živel! Ko so potem začeli prihajati preklicji, je bilo seveda zopet vse potro in je vse zopet ječalo, da bo kmalu treba poginiti od lakote.

Stvar dejanski ni še tako daleč, toda resnica pa je, kakor sem dokazal dovolj jasno s številkami, da promet stalno pada in da je porast, ki se tuptam pojavi, le slučajen in brez trajne vrednosti. Sedaj prihajajo meseci, ko ima zaledje, pa naj bo žetev dobra ali slaba, vsaj za prvo potrebo dovolj svojega lastnega pridelka in ne potrebuje uvoza in je popolnoma naravno, da mora promet preko Trsta le še dalje padati. Ob koncu leta se pokaže brez dvoma, da je letošnje leto slabše od lanskega, ker se zaledje, tudi če v resnici potrebuje uvoza, vedno bolj umika Trstu in si svoj uvoz usmerjuje po svojih potih.

Seveda pa se vse to ne sme povedati Tržancu, vsaj ne tako jasno in odkrito, kajti to bi po mnenju gospodujočih fašistovskih krogov pomenjalo vzbujanje in podkurjevanje nezadovoljstva in hujskanje proti režimu, češ da ne stori nič za povzdigo to se pravi, za rešitev Trsta. Treba mu je vedno le »izbrisavati« oči, da ne opazi, kako globoko že tiči v pogubi, in je v tem pogledu zlasti tržaški »Piccolo« naravnost nedosegljiv.

Tako je n. pr. ta list izbral oni slučajni precejšnji porast prometa v letošnjem mesecu juniju v to, da je naslikal tržaškim »nezadovolječem« kar najsijajnejšo sliko o bodočem porastu prometa in z njim zvezanim blagostanjem ter jim zagotovil, da »gospodarska politika, ki jo zasleduje nova Italija pod vodstvom »Dučaja« in njegovih zaslužnih sodrudičkov popolnoma upravičuje te nade«. In veste, kako je utemeljil te nade?!

»Piccolo« pravi, da je sicer promet letošnjega prvega polletja sicer res za 298.577 manjši od lanskega prvega polletja, toda nasprotno pa da je v letošnjem polletju ostalo 811.015 kvintalov manj blaga v Trstu, kot pa lani, da so se torej potrebe Trsta za toliko zmanjšale, da je Trst toliko prihranil. Promet naj le tako raste, kakor je zrastel v mesecu juniju, in potrebe naj se tako zmanjšujejo, kakor so se zmanjševale v prvem polletju, pa je bodočnost Trsta zagotovljena!

Hm! Hm! Čudni zaključki! Zakaj pa Trst letos toliko manj porablja ko lani? Ker varčuje!?

Trst porablja letos zato manj kakor lani, ker manj zasluži! Tržaška industrija porab-

lja manj, ker pač manj dela, tržaška trgovina rabi manj blaga, ker manj trguje, in Tržanec vobče porablja manj, ker se mu je zmanjšal zaslužek. Varčuje, da, varčuje, ker nima, da bi trošil! Jé dvakrat na dan namesto trikrat, ker za tretje jelo ni cvenka! Prišel bo tudi čas, ko bo jedel samo po enkrat, ko bo — po »Piccolu« — še bolj varčeval, in ker »Piccolo« želi, da »naj količina blaga, ki si ga pridruže Trst za svoje potrebe, postaja vedno manjša«, pride tudi čas, ko se ta količina zmanjša na barkovljenske in čožolske sardele, na nič in bo pač tedaj Trst v resnici rešen »po gospodarski politiki nove Italije pod vodstvom »Dučaja« in njegovih zaslužnih sodrudičkov«!

Priprave za usmrnitev Sacca in Vanzettija.

V Bostonu se že vrše priprave za usmrnitev obeh obsojenih italijanskih anarhistov Sacca in Vanzettija, ki se ima izvršiti v noči na torek. Branitelji obeh obsojenecv si z velikim trudom prizadevajo justifikacijo še v zadnjem trenutku oddati. Pravnik svetnik Musmanno je vložil na gornji sodni dvor države Massachusetts še novo vlogo, da se obsojenca ne justificira.

Sodnik Morton, član zveznega sodišča države Massachusetts je mnenja, da se bo priziv Sacca in Vanzettija na apelacijskem sodišču upošteval. Obrambni odbor se je za to odločil, da vnovič poizkusi s prošnjo na vrhovno zvezno sodišče v Washingtonu za dovolitev odditve justifikacije in za novo revizijsko razpravo proti Saccu in Vanzettiju. Sodni uradniki zgornjega zveznega sodišča v Washingtonu pa so izjavili, da razprava še ni zaključena in da procesni akti še niso dokončani in da akti nimajo niti predpisane oblike. Vrhovnemu Zveznemu sodišču bodo branitelji radi tega takoj poslali vse potrebne dokumente, da bi se eventualno razpisal še enkrat nov proces.

Glavni zagovornik Hill je obiskal guvernerja države Massachusetts, Fullera, da bi se justifikacija nesrečnih anarhistov še enkrat oddala in da bi eventualno Fuller posredoval pri zveznem sodišču v Washingtonu, ki pa ni pristojno, da bi moglo obsodbo ali odditve smrtne obsodbe preprečiti ali oddati; zato so tudi izgubljene vse nade, da bi bila Sacca in Vanzetti pomiloščena.

Iz tega povsem izgleda, da za obsojena italijanska anarhista ni pričakovati nobene rešitve in da se bo smrtna obsodba nad njima v torek v istini — izvršila. Vsi poskusi njihovih braniteljev in zagovornikov so zaman.

Braniteljski odbor je v soboto objavil daljšo izjavo, v kateri pravijo da so izgubili vsako nado, da bi rešili Sacca in Vanzettija. Napredni ljudje iz celega sveta bodo s prezidrom gledali na državo Massachusetts in bodo s spoštovanjem obdržali spomin na nesrečna Sacca in Vanzettija, ki sta padla kot žrtvi današnjega kapitalističnega režima.

Tudi senator Borah je mnenja, da se justifikacija italijanskih anarhistov mora izvršiti. V nekem svojem pismu na slavno političarko Jane Addam je napisal, da bi bila figarja in slabost Amerike, ako bi mi pustili na pritisk protestov iz inozemstva in radi atentatov v Ameriki.

Sestra obsojenega Vanzettija, Luiga, je zaprosila za obisk pri svojem bratu v smrtni hiši, kateri obisk so tudi dovolili.

V protest radi predstoječe justifikacije Sacca in Vanzettija se pripravljajo velike demonstracije strokovno in politično organiziranih delavcev po celem svetu. Ne samo komunistična internacionala, nego tudi socialistična strokovna internacionala bo pozvala, da njeni člani protestirajo po vsem svetu proti usmrtni Sacca in Vanzettija. Obrambni odbor za Sacca in Vanzettija je že poslal brožurko tehničnemu uradu amsterdamske strokovne internacionale, ki šteje okoli 20 milijonov članov, naj pripravijo socialistični delavci po vsem svetu protestni štrajk zoper usmrnitev Sacca in Vanzettija.

Včeraj so se vršile velike protestne demonstracije proti usmrtni Sacca in Vanzettija. Po Franciji se povsod vrše protestna zborovanja.

dobro živeti od svojega dela in na svoji rodoviti zemlji. Samo ob volitvah prihajajo drugi za drugim po glasove, potem jih ni več videti do naslednjih volitev. — Take razmere vladajo po vseh mohamedanskih vaseh. Agrarna reforma je storila tudi svojo dolžnost za obubožanje vseh slojev na sploh. Zdaj nimajo begi nič, ljudstvo pa še manj. To je vprašanje zase, ki bi zahtevalo par člankov za skromno sliko sedanjega stanja v Bosni.

Med tako ljudstvo so prihajali od vseh strani tujci, ki so iskali sreče in eksistence, pa so jo tu tudi našli. Tod so naselbine Čehov in Nemcev še iz dobe stare Avstrije, ki je naseljevanje pospeševala z namenom, da bi se domače ljudstvo naučilo delati in zemljo racionalno obdelovati. — Kjerkoli vidiš lepe in snažne hiše, skrbno obdelana polja, tam so tujci kakor oaza sredi puščobe slabo obdelane in neizkoriščane zemlje domačinov. — Vsi mogoči narodi so zastopani med naseljenci v Bosni. V banjaški okrajni sem zasledil vse vprek poleg Nemcev in Čehov tudi Poljake, Madjare, Holandece, Dance in posebno veliko — Slovencev. V okolici Banje Luke je iz najnovejšega časa čez šestdeset rodbin goriških Slovencev, ki ne znajo zemljo le racionalno, marveč intenzivno vrtnarski obdelovati in izkoriščati. Zato naši Slovenci pridelajo na desetih hektarjih več nego domačini na petdesetih, zato si naši rojaki tam hitro opomorejo ter služijo za vzor umnih gospodarjev daleč na okrog.

Samo v banjaški oblasti je prostora za tisoče naših rojakov, ki doma ne najdejo kruha. Največja neumnost je, ako hodijo v Argentino in druge prekomorske kraje, ko je Bosna tako blizu. V banjaški obla-

sti je zemlja veliko ceneja nego v Argentini, menda do desetkrat ceneja in — boljša. Podnebje je po priliki tako, kakor na Goriškem. Za zgodnje sadje, za šparglje, zeljenjavo itd. je kakor naša. Na tisoče je hektarjev zemlje na prodaj za vsako ceno. Ne verjetne reči sem slišal praviti. Pol dežele je na bobnu, ki pridno poje in oznanja splošen polom tamošnjega dosedanjega gospodarstva. Povedali so mi vzgleda, da je n. pr. tri sto hektarjev zemlje, kjer je na tisoče sliv ali češnje (dreves seveda), sredi poslopje in hlevi za dvajset glav živine in trideset prešičev, a vse to pojde na dražbi za kakih 130.000 Din. Za 30 do 40 tisoč dinarjev bi si še mogli kupiti posestvo, ki bi divno redilo večjo družino. Celi nasadi breskev bi dali sadež že v treh do štirih letih in pridne roke bi mogle v nekaj letih doseči naravnost idealno deželo, po kateri bi se cedilo mleko in med. Vsak dan bi mogli voziti celi vlaki proti Dunaju najbolj zgodnje deželne pridelke. — Ako bi kdo organizoval v tem delu Bosne sušilnice za češnje, bi napravil kolosalno dobroto ljudstvu in sebi bi zagotovil krasno življenje.

V soboto popoldne sem posestil svojega ljubega rojaka, bivšega ravnatelja slovenske kmetijske šole v Gorici g. Antona Streklja, ki si je kupil večje posestvo v kotu ob Vrbasu tam za Banjo Luko. Arondirano lepo posestvo obliva skoro od treh strani divni Vrba s svojo Savi in Soči podobno modrino, na sredi je čedno poslopje za evropski čutečega človeka, poleg gospodarskega poslopja, in tu gospodarji in kmetuje naš bivši ravnatelj ob skrbnem sodelovanju vrle gosposdinje gospe soproje, ki je po rodu Čehinja, a tudi tu v Bosni stober pošteno, slo-

venske rodbine. Celo »Narodni Dnevnik« od prejšnjega dne sem tu čital. Gospod Strekelj si je svoj čas veliko prizadeval, da so prihajali naši rojaki v tiste kraje, kjer so našli svojo drugo domovino in so pionirji za racionalno gospodarstvo. Gospod Strekelj pa je nekaj konzul naše naselbine za vse nasvete in potrebe. — V njegovih gostoljubni hiši sem preživel nekaj prijetnih ur. Naj bo blagoslovljeno njegovo delo v tej za nemarni deželi, kjer so taki strokovnjaki, ki gredo naprej s tako odličnimi vzgledi, silno redki in blagor za vso deželo.

Banja Luka je naravnost središče kontrasta med orijentom in kulturno Evropo. Večina je mohamedanska, ali na ulicah je malo videti turškega življa, zlasti ne ženstva. Zvečer na promenadi je bilo vse živo, prav elegantnega sveta se je drenjalo po dreveredu, mnogo srčkanih deklet — same bublice, često tako predrzno izzivajoče, da le s težavo izveže, ali je to fant ali dekle. Na kavarniškem vrtu pa sem videl od godbi dunajske Damenkapelle tam po podu pravcate pariške pare, ki so razkazovali po hotelotitski godbi najmodernejšo akrobatiko z nogami Krilca do kolen in celo krajša omogočajo polen užitek tistega modernega brenanja po podu, ki ga zmerjajo s — plesom. Kakor v kakem modernem dunajskem baru, tako se vrtijo tudi v tem središču najbolj mohamedanskega dela severozapadne Bosne. — Ako pomislimo, da blizu tam na stolne takozvanih turških žen in deklet za zadržanimi ali zadržanimi okni zdihuje v ozko srčni mohamedanski omejenosti, ne smejo kazati ne svojih nožic ne obrazov grešnim možkim pogledom, tedaj nam bo toliko bolj zanimiva taka slika banjaškega življenja.

Dežela kontrastov med eleganco in najbolj žalostno zanemarjenostjo in bedo.

Drugi dan je bila napovedana skupščina Demokratske zajednice v hotelu »Bosnac«. Plakati so bili natisnjeni v cirilici in latinici, vsakih par vrst v drugem pismu. Napovedana sta bila tudi Davidovič in Spaho. — Čul sem čudne vesti, ki so baje enake iz vse dežele, in te pravijo: da bo sledilo 11. septembra veliko presenečenje. Splošno nezadovoljstvo bo ob volilni svobodi, ki se obeta, kazala naravnost čuda. Radikali in bane SDS ne bodo menda imeli prilike za bakne ljade in bankete na proslavo zmaga, sicer pa pravijo o razočaranjih, morda pa bo v eno banketov in bakljad, kajti kroglice so okrogle in rade tečejo, celo iz ene skrinjice v drugo.

V soboto ob polne noči sem se odpeljal naravnost na Dunaj, kamor sem prišel v redu in brez revolte v nedeljo točno po voznem redu zvečer, da sem mogel še radio poslušati Čul sem najmanj dva tuceta evropskih postaj. Pred odhodom pa sem obljubil slovenskim rojakom, da se prav kmalu zopet vidimo. Prepričati se namreč hočem, ali se je med tem že ustanovila kmetijska izvozna zadruga in posojilnica, — kar je danes šele prava lep načet. Ako se to ustanovi, bodo naši Slovenci dajali najlepše vzgleda umnega gospodarstva... tam v Bosni zlati, kjer so vsi kosmati, ker se nič ne brijejo. Minulo je petdeset let, ko so nam slovenski fantje prinesli take vesti iz zgodovinske Banje Luke, a danes prihajajo zopet vesti o naši koloniji, ki je tam pionir evropske kulture in pametnega gospodarstva.

A. G.

Dnevne vesti.

G. »NEUTRALCU« IZ »JUTRA«.

V »Jutru« razlaga neki nevtralec svoje misli in opazovanja, ki so menda tako globoka, da so privedla slovensko politiko na razdobje.

Ker imamo poseben rešpekt pred ljudmi, ki mnogo govore, pa malo napravijo, vprašamo g. nevtraleca, če mu je prav tale dogodek:

Bilo je po Sušteršičevi smrti in »Slovenec« je javil v kratki notici »Slovenčev« smrt. Gospod »nevtralec« se bo najbrže še spominjal, da ni bila notica ravno srečno stilizirana. Drugi dan se je nato vršila v uredništvu »Slovenca« seja urednikov, da se ti dogovore, kako bi bilo treba notico popraviti in o uvodniku, ki bi ga bilo treba napisati o pokojnem Sušteršiču. Bilo je tedaj soglasno sklenjeno, da se ima tak uvodnik na vsak način napisati. Sedaj pa je nastalo vprašanje, kdo naj ta uvodnik napiše. In sklenjeno je bilo, da ga naj napiše neki gospod, ki ga mora g. nevtralec dobro poznati.

Ta gospod pa, ki ni eden »od nas enih«, pa je tedaj razkril tako-le svojo duševno bogatijo: »Ja«, pravi, »za tak uvodnik pa ribim tri do štiri dni. Tako stvar treba temeljito premisliti.«

Uvodnik je tako napisal v eni uri resničen novinar, ki pa seveda ne pravi o sebi, da je »od nas eden«.

Ali je g. »nevtralec« morda ta dogodek znan?

To vprašanje pa samo tako mimogrede, da bo mogel g. »nevtralec« še ta dogodek upravitelj za svoja modrovanja in dokazati, da je prišla slovenska politika v resnici na razdobje, ker so se v njej začeli pojavljati ljudje, ki vedo veliko svetovati drugim, a so dobrih nasvetov sami najbolj potrebni.

— Jugoslovanska akademija znanosti kralju Aleksandru. Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti je poklonila kralju Aleksandru krasen album slik iz Strossmayerjeve galerije.

— V prosvetnem ministrstvu so podpisali ukazi o gotovih izpremembah v ministrstvu samem.

— Ljubljanska in mariborska oblast je rešitev stanovanjskega vprašanja. Obe slovenski oblasti pripravljata, kakor poroča »Slovenec« veliko akcijo za rešitev stanovanjske bede. Oblasti bi predvsem oskrbele zasebnikom in stanovanjskim zadrugam cen kredit za zidanje hiš.

— Proračun in najetje 10-milijonskega posojila je finančni minister mariborski oblasti odobril. Oblastni odbor je tudi že dobil več ponudb za posojilo in bo tako mogla mariborska oblast pričeti s plodonosnim gospodarskim delom.

— Posojilo uprave državnih monopolov. Uprava državnih monopolov je prejela več ponudb glede najetja posojila v znesku 500 milijonov dinarjev. Upravni odbor bo o ponudbah v kratkem sklepal.

— Načrt zakona o kmetijskih zadrugah. V ministrstvu poljoprivrede in voda je izdelan načrt zakona o kmetijskih zadrugah. Načrt se predloži jeseni novoizvoljeni narodni skupščini.

— Vpisovanje v srednje tehnične šole. Ministrstvo trgovine in industrije je odredilo, da se vrši vpisovanje v srednje tehnične šole od 28. do 30. avgusta.

— Budžet splitske samoupravne oblasti znižan. Finančni minister je budžet splitske samoupravne oblasti za cela dva milijona dinarjev znižal; obenem je anuliral več trošarin.

— Krediti za regulacijo Mure in Savinje. Poljedelsko ministrstvo je nakazalo mariborskemu velikemu županu 2.000.000 dinarjev za regulacijo Mure od Čmureka do meje mariborske oblasti ter 200.000 dinarjev za regulacijo Savinje v njenem gornjem teku.

— Zveza državnih nameštencev za Slovenijo ima izredni občni zbor v nedeljo, dne 18. septembra t. l. ob 9. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Dnevni red po členu 14, točka 1—5, pravil. Poleg tega volitev novega odbora in pregledovalcev računov po čl. 5 in 18 pravil. Glede občnega zbora opozarjamo na določbe čl. 13 pravil. — Za odbor: Joža Bekš, tajnik — Anton Svetek, načelnik I. namestnik.

— Kolo jahačev v Mariboru ima svoj ustanovni občni zbor v torek 30. avgusta ob pol 21. uri v uradni dvorani hotela »Zamorca« in se k temu uljudno vabijo vsi prijatelji jahanjskega športa.

— Kongres Ferialnega Saveza. V Novem Sadu se vrši dne 21. in 22. t. m. kongres Ferialnega Saveza, ki se ga udeležijo delegati iz vseh pokrajin države.

— Revija slovenskih narodnih noš priredi slovensko žensko ob času jesenske razstave od 17. do 26. septembra v Ljubljani na velesejmu. Tekmovanje narodnih noš združeno z obhodom po mestu pa bo na nedeljo 18. septembra. Ta prireditelj, ki mora biti ponos naših žena širom Slovenije in dokaz lepote in umetnin naših narodnih noš, bo gotovo kar najlepše uspela. Treba pa je, da se delavne prireditelje podpre z vseh strani in skrbi, da tudi moška narodna noša ne izostane. Stajerska, Koroška, Prekmurska, Tržaška okolica, Beneška, Belokrajina, ta dan je vaš, zastopajte ga častno! Vse prijave in dopise je nasloviti na Urad Ljubljanskega velesejma.

— Iz šolske službe. Za učitelja na vadnici moškega učiteljskega v Ljubljani sta imenovana Rado Grum in Andrej Sežun. Na službovanje je pridružen istojta Viljem Držaj.

— Italijanska promocija. Stanko Punčuh iz Logatca je bil promoviran na visoki šoli za ladjedelstvo inženjerstvo v Genovi za doktorja ladjedelstva in strojnega inženjerstva.

— Blamaža splitske policije. Splitska policija je aretirala te dni nekoga poljskega

oficirja, ki se piše slučajno Zagorski kakor s tiralcem zasledovan general. Izkazalo se je, da oficir z zasledovanim generalom ni identičen.

— Maščevanje varanega ženina. V Turinu se je odigrala te dni senzacionalna ljubezenska drama. Mlad aristokrat, ki se je imel v kratkem poročiti, je ugotovil, da ga njegova nevesta, ki je pripadala najboljšim krogom, že pred poroko vara. Na predvečer poroke je povabil svojo nevesto, da je napravila z njim izlet v avtomobilu. Na avtomobil je naložil vso opremo svoje neveste in vsa poročna darila. Kakih trideset kilometrov od Turina, v bližini vile svojega telenca, se je ustavil. Prisilil je svojo nevesto, da je izstopila, jo vrgel na tla ter jo zvezal za roke in noge. Nato je zmetal okrog vse njeno opremo in poročna darila na kup, vse skupaj zažgal ter se odpeljal zopet v Turin. V par minutah se je vnela obleka nesrečne deklice. Po čudnem naključju se je deklica kljub vsemu vendarle rešila. Vžgale so se namreč vrvi, s katerimi je bila zvezana, narkar jih je raztrgala, si sirgala gorečo obleko s telesa ter zbežala na pol gola v vilo svojega ljubimca. Njeno stanje je opasno.

— Strašne posledice praznovanja. Podoželjsko prebivalstvo v Bolgariji je vsled suše, ki je uničila v mnogih krajih velik del žetve, obupano. V Lopnici je šinila babjevrtnim kmetom v glavo misel, da je suša kazen božja ter da utegnejo Boga potolažiti s tem, da žrtvujejo par svojih soobčanov, o katerih je bilo znano, da so razuzdanci in veliki grešniki. Kmetje so sestavili listo dozdavnih krivcev, jih obsodili na smrt ter določili morilce, ki so morali sodbo izvršiti. Eden od obsojencev je imel s svojo svačinjo nedovoljeno razmerje, drugi je prodajal v mesto z vodo zmešano mleko, tretji je zavajal svoje soobčane k hazardiranju. Ko so prišli umori do ušes oblasti, so bili vaški sodniki seveda aretirani in vrženi v ječo.

— Oficijelni katalog II. Pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni« od 17. do 26. septembra t. l. je zopet prevzelo v samozaložbo reklamno podjetje Saturn v Ljubljani. Ta trdka je že izdala letošnji sejmiki katalog, ki je po svoji ličnosti, pestrosti in nadvse zanimivi vsebini žel splošno odobravanje. Našim trdkam se zopet nudi lepa prilžnost, da obrnejo pozornost konzumentov nase. Naročila za oglašje in vsa pojasnila daje »Saturn« ali pa Urad Ljubljanskega velesejma.

Ljubljana.

— Obrtništvu! Obrtniško društvo v Ljubljani bo praznovalo 28. t. m. 20. letnico obstoja in bo priredilo ob tej priliki ob pol 11. dopoldne slavnostni občni zbor, popoldne pa zabavo z godbo na vrtu Narodnega doma. Na sporedu je tudi bogat srečolov, ples itd. Obrtništvu in njega prijatelje vabimo, da se zabave udeležijo. Že letošnji obrtniški ples je pokazal, da so se obrtniške prireditve priljubile, zato pa pričakuje prireditveni odbor čim obilnejši poset.

— Ostro streljanje na Barju. 16. artiljerijski polk iz Ljubljane bo vršil na dan 22. in 23. avgusta (samo dopoldne) ostro streljanje na prostoru, katerega omejuje: Državna cesta Ljubljana—Škofljica—Pijava gorica, Cesta na Ig—Planinice—Jezero—Podpeč in reka Ljubljanica. Vsled prošnje komande puka se to tudi javno razglašja s pozivom, da prebivalstvo predkrajev mestne občine ljubljanske: Illova, Hauptmanca in Črna vas naznačena dneva ne zapuša svojih domov, ne dela na svojih poljih in ne pase svoje živine na tem okrožju. Polk bo postavil svoje oguraje na važnejših pravicah, kakor tudi napise: »Pozor — ostro streljanje!«.

DR. IVAN PINTAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5 začasno ne ordinira.

»ŽENSKI SVET«.

Izšla je 8. številka »Ženskega Sveta«. Vsebina je sledeča: Orazi in duše. XLI. — Ma tilde Seroa. (Marica Barutolova.) — Jutro. Pesem. (Ksaver Meško.) — Junakinja zvestobe. Nadaljevanje. (Lea Faturjeva.) — Estira. Nadaljevanje. (Angelo Cerkvenik.) — Pismo. Pesem. (Mirko Kunčič.) — Slovenske umetnice: Zofija Borštnik-Zvonarjeva. (Ciril Debevec.) — C. Goljar: Njiva zori. (Gustav Strniša.) — Kaj je že tako dolgo? Pesem. (Janko Glaser.) — Vasovanje. Pesem. (Gustav Strniša.) — Vizija. (Vladimirova.) — Žena in zakon. (Gizela Majeva.) — Dvoje pomembnih ženskih zborovanj. — Izvestja: Po ženskem svetu. — Materinstvo. — Gospodinjstvo. — Kuhinja. — O lepem vedenju. — Književnost in umetnost. — Ročno delo.

»PEVEC«.

Izšla je 7.—8. letošnja številka »Pevca«. Vsebina je sledeča: Članki: Dr. A. Dolinar: Jakob Aljaž, Dr. J. Cerin: Zgodovinski razvoj vojaških oziroma turških godb. Naši pevski tečaji — Vestnik P. Z.: I. koncert mariborskega pevskega okrožja. Ljutomer Pevski odsek Kat. prosvetnega društva v St. Vidu pri Stični. Med agilnejšimi društvi v »P. Z.« je gotovo pevsko ruštvo z Ježice pri Ljubljani. Sv. Jedert nad Laškim. — V letošnjem avgustu. — V avgustu se vrši pevski tečaj. — Iz uredništva. — Iz koncertnega življenja: Poseben dogodek je bil 50. letni jubilej. — V ponedeljek 13. junija. — »Pevska zveza.« — Na binkoštno praznike. — Koncert akademskega pevskega zbora. — Učiteljski zbor. — Razne vesti: V »Dom in Svetu«. — »Pevce« v Ameriki. — V slovenskem delu Koroške. — Bratsko hrvatsko pevsko društvo »Koloc«. — Državni izpit iz glasbe za srednje šole. — Doktorjem filozofije. — Največje pevsko slavje nemškega naroda. — Nove skladbe: Franc Marolt: Kraljici Slave. — Fr. Bernik: Evaristične smernice. — Alojzij Mihelič: Mašne pesmi.

— Anton Jobst: Šest mašnih pesmi. — Iz glasbenih listov: »Cerkveni Glasbenik«. — »Sv. Cecilija«. — Glasbena priloga. — »Glasbeni Vijesnik«. — »Jugoslov. Muzičar«. — »Zbori.« — Priloga: Dr. A. Dolinar: Materi Milosti, moški zbor. — V. Mirk: Oj slovenska zemljica, moški zbor. — Dr. A. Schwab: Ptička, moški zbor.

Sportne vesti.

PRICETEK TURNIRJA S. K. SLOVANA.

Hermes : Slavija 5:3.

Včeraj se je igralo I. kolo Slovanovega jubilejnega nogometnega turnirja.

Hermes, ki je dobil za nasprotnika Slavijo, je isto gladko odpravil z zgoraj omenjenim rezultatom. Bil je tehnično in taktično boljši od Slavije in je njegova zmaga popolnoma zaslužena. Osobito ugaja njegov napadalni trio, ki pa je v streljanju vseeno preveč neodločen. Tudi njegova obramba je bila kolkortoliko na mestu. Izvrsten je njegov vratar. — Slavija je nastopila oslajljena. Manjkal ji je Mihelič in še par drugih dobrih močij, ki smo jih videli v prvenstvenih tekmah. Igra bolj igro na prodore, ki pa se ne obnese vedno. — Sodnik g. Smolec dober.

Po tekmah so zastopniki Hermesa, Slavije in Jadrana, ki je podaril Slovanu tudi lepo spominsko darilo, kratko čestitali k jubileju.

Slovan : Jadran 5:2.

V nato sledeči tekmah je nastopil jubilat Slovan v svojih tradicionalnih barvah belo-

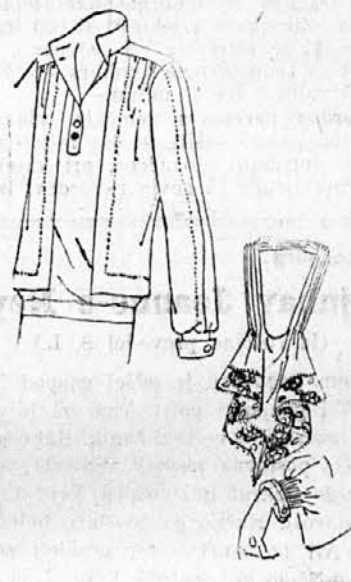
rudeče proti Jadranu. Bil je to posebno v pričetku trd boj, ki ga je pa Slovan s sigurnostjo izvojeval v svojo korist. Slovanov naskok Jadrana, je istemu takoj v početku zmešal vso kombinacijo, ga spravil iz tira in si tudi takoj v prvih 30 minutah zasigural s 4 zaporednimi goli zmago. Zmago je Slovan vsled svoje odločnosti in vztrajnosti v volji zaslužil. Jadran, ki je nastopil kompleten, to se pravi, ojačen z Rapetom, Ferencem in Zomerjem igral raztrgano brez prave medsebojne zveze. Vse njegove akcije so se ob izborni obrambi Slovana razbile že pred kazenskim prostorom in niso povzročale Slovanovemu vratarju absolutno nobenega dela. Za uspešen nastop v prvenstvenih tekmah bo treba Jadranu moštvo v resnici iztrenirati drugače, če ne, bo maščevanje. Sodnik g. Fink je sodil precej ležerno.

Pri tej priliki pa ne moremo preiti preko dejstva, da je kljub temu, da je bilo ASK Primorje tudi vabljeno k proslavi, enako kot ostali ljubljanski krogi, priredilo kot konkurenčno prireditev tekmo njegovih A in B garnitur. Da je tako dejanje ob slični priliki nešportno, to je brez dvoma, kajti četudi je bila najavljena le trening tekma, drži to, da je taka trening tekma še bolj obiskana, ker ni vstopnine, in je bil tudi SK Slovan v tem oziru precej prizadet. Z ozirom na naslov, ki ga nosi Primorje, bi lahko pokazalo druge manire.

Mednarodni letalski miting v Curihu. Radi slabega vremena je sklenila jurija, da se

Modno pismo.

Ni večjega veselja kot prebiti poletje na deželi. Za te prilike so najbolj prikladne lahke, preproste obleke z ličnimi ornamentami na ovratniku in pasu. Te obleke, ki učinkujejo zelo chic, so izdelane navadno iz lahkega muslina, desiniranega z živahnimi barvami. Blago, ki se da prati, je najprikladnejše. Kdor hoče imeti kaj trajnega, naj uporabi crpe, ki ga lahko nosimo več sezon. Komur pa so ljubše moderne vrste blaga, ima na razpolago lahek svileni toile, desiniran s cveticami, ali pa volneni toile, okrašen s cveticami in girlandami. Kdor pa je prijatelj originalnosti, se bo odločil za novosti s kubističnimi in geometričnimi vzorci. Naš model je iz muslina, osnovni ton je sivorožnat z okroglimi ornamentami raznih šatirung od zlate do oranžne barve. Drugi model je iz foularda, ki je sestavljen iz dveh različnih šatirung ter je prav efektan. Plašč je izdelan iz jerseyja ali pa kashe. K krilu se nosi tudi jumper z zelo pisanimi šatirungami ali pa bluza iz crpe de Chine s telovnikom, obrobjenim s svilo. K temu se nosi okoli vratu šal iz finega mehkega blaga.

ponovno je poletil preko Alp tako za vojaška letala (kup Echard) kakor tudi za prometna letala (kup Chavez - Bider).

Za start se prijavijo vsi tekmovalci od četrti: izločijo se seveda tisti, ki so morali radi defekta na motorju pristati; ki so: Arrachart v tekmi za prometna letala, ter Schäfer in Bärtsch v tekmi za vojaška letala. Pričakujejo tudi italijanskega pilota Serra, ki je pristal v Miamu, in Švicarja Ackermann, ki je pristal v Poleanu.

Vojaški letalci, ki so dospeli v Beč: Poljak Cichocki, Švicarja Gasser in Wähmann, Čehoslovak Malkovsk, Jugoslovani Gradišnik in Holandec Schott.

V četrti se je izvršila tudi določitev letalcev za mednarodno akrobatsko prvenstvo. Izžrebani so bili naslednji letalci: Jugoslovani Roubčić, Uzelac in Markičević, Švicar stotnik Burkhard, Francoza Fronval in Dorret, Italijan Nardini in Nemec Fiescher. Program, ki ga morajo absolvirati letalci, obstoji iz dveh loupingov, po en renversement levo in desno, po en tonneau levo in desno, po en tonneau levo in desno in eno vrtilo s tremi obrati levo in desno. Nato se izberejo najboljši za finale, kjer napravijo poljubne like v prosti tekmi.

Tekma, ki se je ponovila v soboto 20. i. m. je imela sledeči rezultat: tekma vojaških letal 2. poročnik Schott (Holandska) 1 ura 41 minut, 2. poročnik Cichowsky (Poljska) 1 ura 45 min., 3. poročnik Burghardt (Švica) 1:50, 4. Snazel (Čehoslovaška) 1:51, 5. Baldy (Italija) 1:53, 6. Divis (Francija) 1:53. — V tekmi za prometna letala si je priboril Nemec Roeder nagrado Chaver - Bider v znesku 30.000 frankov in srebrni pokal letalskega društva »Zürich« v vrednosti 10.000 frankov. Roeder, ki je startal v tej kategoriji edini, je letel na trimotornem Junkers - letalu. Za polet je rabil 4 ure 40 minut.

Rekordna prvenstva nemških telovadcev. V Berlinu so se vršila te dni rekordna prvenstva nemških telovadcev, pri katerih je bilo postavljenih 13 novih rekordov. Iz tega

je razvidno, da so se začela tudi telovadna društva zavedati velikega pomena lahko-atletskih vaj, ki so jih toliko časa zanemarjala in da so v mnogih disciplinah skoraj dosegla sporina društva. S tem, da so se strnili sportniki in telovadci, bo olimpska vrsta Nemčije veliko pridobila. Od doseženih uspehov navedemo sledeče: 100 m: Lammers 10,5 sek. — 200 m: Lammers 22 sek. — 400 m: Heymann 51 sek. — 800 m: Wiechmann 1:56,6. — 1500 m: Wiechmann 4:06,8. — 5000 m: Schaumburg 15:37. — 4 krat 100 m: Berlin 43,6 — 4 krat 400 m: Berlin 3:26,5. — 3 krat 1000 m: Karlhorst 8:02,5. — skok v vis: Haag 1,82 m. — skok ob palici: Deutsch 3,70 m. — skok v daljavo: Maak 7,05 m. — Trskok: Höpsel 14:24 metrov. — disk: Lingnau 39,91 m. — kopje: Macke 55,58 m. — krogla: Uebler 13,30 m. Tudi telovadke so dosegle naravnost izborne uspehe: 100 m: Junkers 12,2 sek. — skok v dalj: Müller 5,47 m. — skok v vis: Notle 1,534 m. — krogla: Lagersen 10,66 m. — disk: Gollnitz: 35,05 m. — kopje: Schurmann 37,11 m. — 4 krat 100 m: Hamburg 51,2 sek.

Boksmatch Maloney — Godfrey. Jimmy Maloney, ki je bil še nedavno favorit za svetovno bokstersko prvenstvo, je bil v Filadelfiji od Georga Godfreya že v 1. rundi knockout premagan in s tem njegova boksterska kariera zapečatena. Godfrey je velikiški zamorec, visok kakor Harry Wills in še 5 kg težji ter šele 25 let star. Vzhletemu pa je Godfrey eden najboljših ameriških bokserjev teške kategorije. Ogibali se ga niso samo beli, ampak tudi zamorski bokserji in celo Harry Wills, ki se je opravičeno pritoževal, da se mu Dempsey izmika, ni za nobeno ceno pristal na boksmatch z Godfreym. Izgleda torej, da bo v doglednem času zopet zamorec si priboril naslov svetovnega boksterskega prvaka.

Delavska olimpijada na Dunaju. Na delavskem sportnem kongresu v Helsinkforsu se je razpravljalo tudi o prireditvi prihod-

nje olimpijade. Z veliko večino se je sklenilo, da se vrši prihodnja olimpijada leta 1931 na Dunaju.

Wightmanov pokal. V prvih teniških igrah za Wightmanov pokal, ki se vrše v Forest Hillu v Ameriki med angleškimi in ameriškimi prvakinjami, je podlegla Angležinja mis Joan Fry svetovni prvakinji mis Helen Willsovi 6 : 2, 6 : 0; ravno tako je bila premagana Angležinja (mis Goldree od Američanke mis Mallory 6 : 4, 6 : 2. V double pa sta premagali Angležinji mis Joan Hill in mis Sherry Američanki mis Chapin in mis Eleonor Goss 5 : 7, 7 : 5, 7 : 5.

Amaterji in profesionali ali pod eno streho — pri tenisu. V Londonu so ustanovili angleško zvezo profesionalov. Njen namen je odstraniti zapreke med profesionalnimi in amaterskimi igračmi in prirediti turnirje, ki so dostopni obema (kakor pri golfu). Predsednik nove zveze je zračni minister sir Samuel Hoare. Podpredsednik je naglašal v svojem otvoritvenem govoru, da ni več daleč čas, ko bo smel igrati v Angliji vsak profesional z vsakim amaterjem. Kakor znano, zastopa Anglija tudi v sportu najbolj konservativno stališče. Tem pomembnejši je tedaj ustanovitev nove zveze in cilj, ki si ga je postavila.

Nurni v krasni formi. Pri okrajnih prvenstvenih tekmah v Helsinkforsu je tekel Nurni 1500 m v 3 : 57,7. V troskoku je zmagal Rivio s 14,80 m in v skoku v daljavo s 7,01 m. V skoku ob palici je dosegel Salo 3,65 m. Par dni poprej je tekel Nurni v Dorpatu 3000 m v 8 : 43,3. V Revalu pa dve angleški milj (3218) v 9:15,2.

Okrožne tekme na Sevdskem so pokazale v nedeljo prav dobre uspehe. Eklöf je tekel v Eskilstuna 5000 m v 14:58,2; Skjöld je vrgel kladivo 49,63 m daleč. V Falköpingu je dosegel Svensson v skoku v daljavo 7,23 metrov. Ravnotam je zmagal Lindström v metu kopja s 60,66 m, potem ko je izven

konkurence vrgel kopje 64 m daleč. Hallberg pa je skočil 7,06 m daleč.

IZPOD TRIGLAVSKE STENE.

Precej je bilo pisanja, še več pa besedovanja o bajni sreči g. Edota Držaja in o junastvu njene spremljevalke g. Mire Pibernikove o priliki naskoka na triglavsko severno steno v smeri proti Zuplanji. Ok. 7. julija so prinašali naši dnevniki — po izvirnem poročilu g. Mire Marko — podrobne opise tega dogodka v stilu žurnalističnih senzacij polnih občudovanja, meditacij in povzdgo-vanja. Ljudje, ki ljubijo in požirajo senzacije — a gora ne pozna — so pri tej priliki doživljali hedonska ugodja. Zlasti tkv. emancipiranke so imele svoj velesojem. Treznejši opazovalci, s katerimi je dobro končno tudi računati, so bili skeptični in kritični. Tako je bilo v dolini. Pod steno samo pa pripovedujejo oni, ki so bili zavedi precej blizu, da poročila o tem dogodku ne držijo popolnoma in da je zlasti pri navajanju daljave padca — po zanesljivem poročilu — narasla ta daljava od 5 na celih 50 metrov.

Ker sodimo, da niso planine pripravna kuliserija za senzacionalne povesti, priporočamo gospej Marko, da svoje prvotne izjave, ki so bile izpovedane najbrže v razburjenosti (sicer še dosti zstojno), resniči na ljubo korigira. Tudi T. K. Skala bi v svojem okvirju naredil prav, če bi zadevo podrobno preiskal in napravil konec takim neprijetnim zmotam, obenem pa navadil svoje junake dneva uljudnosti napram svojim rešiteljem — tako približno vsaj pravi morala. Še enkrat konstatiramo, da planine niso kraj za senzacije, pa tudi ne pot po kateri pride človek najceneje do popularnosti in slave.

A. G.

Ilija Erenburg:

Ljubav Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Po tem pogovoru je odšel gospod Ney v kabinet i ganjen i potrt. Tam ga je pa do konca razdražil severovzhodnik. Kako naj on zdaj piše poslovna pisma? »Pariz! Pride-li vendar že enkrat tja, gospod Ney? On čuti svojo starost. Mučijo ga že stare bolečine v jetrih. Ali bo umrl v tej prokleti zemlji? Pariz! Še celo pokopališče Père-Lachaise z vrstami platan se mu je zazdelo ko obljudljena dežela. Pripravljen je bil, da se zdaj-pazdaj razjoka. Severovzhodnik je pa nadlajeval svoje temno delo.

Nazadnje pa je gospod Ney vendar-le malo zbral svoje sile. Vzel je iz aktovke list, ki ga je bil dobil od urednika časopisa »Pravoslavni Zvon« in ga je z zanimanjem prebral. Preziraljoč Halibjeva, si gospod Ney ne le ni očitil nič glede opravljenega s Halibjevim poslom, ampak je ta svoj korak smatral za vreden vsega spoštovanja. Na vsak način je ta subjekt — Rus. Za petindvajset frankov po današnjem kurzu, je prodal svojo domovino. Med Rusi ni patriotov! Tudi »belic« so apasli! O tem je on že itak poročal v Pariz. Kar se tiče njega, Alfreda Ney-a, pa on sam varuje interese Francije. Špijonstvo je visoko in hvalevredno delo, če se seveda vrši v zaščito pravičnosti in morale. Na primer maljši brat gospoda Alfreda

Ney-a, gospod Raymond Ney — kako ga vsi v Parizu spoštujejo. On je ustanovitelj najboljšega zasebnega detektivskega zavoda na svetu. On čuva lastnino in družino. Gospod Alfred Ney pa zdaj izpolnjuje še višji dolg: kot vojak Velike Armade stoji on sredi te divje dežele na stražnem mestu prekrasne Francije!

»Francija« — in spet je gospod Ney pozabil na vprašanja dolžnosti in visoke politike. Dehteče glicinije so mu planile v glavo, kakor so bile nekoč udirale iz okna hišice ob Loire-i. Zena! Ivonne! Kako ji je Jeanne podobna! Kako silno podobna! To ji bo povedal...

Svoje misli gospod Ney ni dokončal. Ko je osuplo pogledal na vrata, skozi katera se je v sobo trgal severovzhodnik, je najprej zagledal dve nanj namerjeni cevi.

— Bodite tako ljubeznivi in nam oddajte vojne dokumente, ki ste jih danes zjutraj pridobili.

Gospod Ney je takoj odgovoril:

— Takoj jih dam.

Andrej je olajšano vzdihnil: vse se je dobro končalo. Nikita je od zadovoljstva poživljal. Gospod Ney je odprl desni predal v pisalni mizi. V glavi se mu je podilo: Carnot, patrijot, Francija, Rusi — strahopetci, ne, za nobeno ceno!... Odnekod se je zaslišal šelest lahkkih korakov. Nikita se je ozrl na vrata. Isto sekundo je počil strel; to je gospod Ney, ki je urno pograbil v predalu

revolver, na licu mesta položil Nikito. Isti hip so pa tudi prsti Andreja, ne glava — kdaj naj bi bil sploh pomislil? — sami prsti torej, odgovorili na isti način. S slabotnim krikom je gospod Ney zdrsnil na preprogo.

Vse to se je godilo samo en hip. Ko se je Andrej zavedel, je videl dve trupli, med vratni pa belo Jeanne-o. Obledela je bila v nočno srajco do tal, v kateri je tonilo njeno malo telo. Oči so ji stale ko kazalci na številčnici narisane ure. Nihče ni dihal. Kakor da v velikem kabinetu sploh ni ljudi; namesto vseh pa je plakal, se kesal in proklinjal zategli severovzhodnik.

Ko je zagledal Jeanne-ine oči, se je brezskrbni Andrej upognil, onemel in v migu zgubil vsó svojo silo. Bil je na tem da se zvali na preprogo kot tretji mrlič. On ni čutil življenja. Niti poskusil ni, da bi spregovoril, da bi se ganil. Gledal je Jeanne-o, pa je ni mogel videti. Zdelo se je, da je on tudi mrtev in da samo še slučajno stoji.

Takrat pa je zazvenel glas Jeanne-e. To ni bil glas malega dekletca v srajčki do tal, dekletca, ki se je še pred eno uro spominjala s solzami v očeh, kako ji je mama napevala »dodo«. To je bil glas ženske, odrasle ženske, ki je bila s svojim gorjem bolj modra, ko ta človek, ki je prečital mnogo knjig, in s svojo ljubavjo bolj močna, ko on.

— Bežite! Hitro bežite!...

Pokoreč se temu glasu, ne da bi se upal pogledati na Jeanne-o, boječ se njenih oči

bolj, ko smrti, je Andrej brez smisla zakorakal, ko vojščak, ki se ga navije. Stopil je na nabrežje, kjer je nanj že čakal rujoveči severozahodnik.

Dve Jeanne-i.

Ljudje, ki se na kolodvorskih peronih, pred mostički parnikov, poslavljajo od drugih ljudi — plačajo, samo Jeanne ni plakala. So še pogrebi — takrat polagajo mrtve ljudi v mokro glino in se pri tem slavnostno krenjijo. Ampak Jeanne-o se je prištevilo še živim. Njeno stanje se lahko primerja z odtujenjem težkega bolnika, ki leži po cele tedne z obrazom obrnjen v steno. On diha, spi, je v običajni svoji sobici, kjer je živel preje. Njegov svet sestavlja ogromna blodnja, neznosna, znana do blaznosti, ornamenti vpaža, ki so se kakor za večnost usidrili v vnetih očeh, vročična krivulja, dan, ki ga nobena stvar več ne razdeljuje na ure, ali na dan in noč, glušča tišina in obenem tako mrgolenje kričečih misli, da buči od njih v glavi, ko v sedemnadstropnem gledališču, nabitem do zadnjega kotička.

Nekaj podobnega je preživljala tudi Jeanne. Res, da ni ležala v postelji in da ji niso stavili termometra. Ne, držala se je junaško. Podpisovala je račune iz delavnice pogrebne opreme, vsako jutro je vestno postlala svojo posteljo in pila kavo, z zanimanjem je poslušala izraze sožalja in ogorčenja članov različnih misij. Jeanne se namreč ni mogla obrniti z obrazom v zid. Ona je morala živeti.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Prodajalka

dobra moč v mešanem blagu, želi premeniti mesto. Cenj. dopise na upravo tega lista pod šifro »Zanesljivac«

KUPIMO

sledeče knjige — tudi rabljene: »Trije mušketirji«, »Dvajset let poznej«, »Deset let poznej«. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana.

TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA
SIMON OROČIČEVA UL.

se priporoča

za naročila v tiskarsko stroko spadajočih del.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče poste najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspressne pošiljke.

Za obilne dokaze srčnega sočutja ob priliki težke izgube našega soproga, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Robert Moskovića

izrekamo tem potom vsem, ki so nam stali v teh težkih urah ob strani, najtoplejšo zahvalo.

Elza, Matilda in rodbina Feliks Moskovicić.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon šte. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstr.

WECK

čaje in aparati za ukuhanje so najcenejši, ker so najbolj. Znatno znižane cene. Ugodni pogoji! Tovarniška zaloga: Krekov trg 10 pri trdkri Fructus, Ljubljana.

SITAR & SVETEK

Drva - Čebin

Woltova 1/II. - Telef. 81

Dipl. pravnik

želi nastopiti primerno službo. — Cenj. ponudbe pod šifro »Pravnik« na upravo lista.

Širite
»Narodni Dnevnik«!